เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดสระแก้ว 20 ปี
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2571 - 2575 (ช่วงที่ 2)

ตามมติคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จังหวัดสระแก้ว ครั้งที่ 7/2569
เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2569

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดสระแก้ว ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๕)
ช่วงที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕)
ฉบับปรับปรุง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๑

๑. บทนำ : สถานการณ์การพัฒนาของจังหวัด

๑.๑ ภาพรวมผลการพัฒนาตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด ๒๐ ปี ในระยะที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

การประเมินผลการพัฒนาจังหวัดสระแก้วในช่วงแรกของเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดระยะ ๒๐ ปี พิจารณาจากผลการดำเนินงานของตัวชี้วัดเทียบกับค่าฐานและค่าเป้าหมายที่กำหนด ประกอบกับการวิเคราะห์แนวโน้มของข้อมูลในแต่ละปี เพื่อให้เห็นทั้งระดับผลสัมฤทธิ์ ความต่อเนื่องของผลการพัฒนา และข้อจำกัดเชิงโครงสร้างที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายดังนี้

ระดับดัชนีความก้าวหน้าของคนเพิ่มขึ้นต่อปี พบว่าค่าดัชนี HAI ของจังหวัดสระแก้วเพิ่มขึ้นจาก ๐.๕๘๕๒ ในปี ๒๕๖๐ เป็น ๐.๖๓๔๐ ในปี ๒๕๖๖ ก่อนลดลงเหลือ ๐.๖๑๘๘ ในปี ๒๕๖๗ ต่ำกว่าค่าฐานปี ๒๕๖๔ อยู่ ๐.๐๐๕๐ และยังต่ำกว่าเป้าหมาย ๐.๗๐ อยู่ ๐.๐๘๑๒ อีกทั้งยังต่ำกว่าค่าระดับประเทศที่ ๐.๖๓๖๓ และค่าเฉลี่ยภาคตะวันออก ๐.๖๕๒๖ สะท้อนว่าความก้าวหน้าของคนในจังหวัดยังไม่สามารถรักษาแนวโน้มการเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง จึงควรเร่งยกระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตและวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยของ HAI เพื่อระบุมิติที่เป็นข้อจำกัดอย่างเฉพาะเจาะจง

ร้อยละของอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรต่อปี พบว่ามูลค่าลดจาก ๗,๒๑๓ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๕ เหลือ ๖,๔๑๕ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๖ หรือหดตัวประมาณร้อยละ ๑๑.๐๖ และเพิ่มเป็น ๖,๘๕๒ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๗ โดยขยายตัวร้อยละ ๖.๘๑ สะท้อนว่าภาคเกษตรมีความผันผวนและยังไม่สามารถรักษา การขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ ต่อปีได้อย่างต่อเนื่อง

ร้อยละของอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวต่อปี พบว่ามีการขยายตัวร้อยละ ๓๑.๖๑ ในปี ๒๕๖๖ และร้อยละ ๗.๒๘ ในปี ๒๕๖๗ แต่ไม่สามารถรักษาการเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง ประกอบกับเกิดสถานการณ์บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวยังคงลดลง ร้อยละ ๑๒.๖๕ ในปี ๒๕๖๘

ร้อยละของอัตราการเติบโตของผู้เยี่ยมเยือนเพิ่มขึ้นต่อปี พบว่ามีการขยายตัวร้อยละ ๓๑.๔๕ ในปี ๒๕๖๖ และร้อยละ ๗.๑๓ ในปี ๒๕๖๗ ในขณะที่ปี ๒๕๖๘ ลดลงร้อยละ ๑๓.๓๒ ซึ่งได้รับผลกระทบจากสถานการณ์บริเวณชายแดนไทย–กัมพูชา ส่งผลต่อบรรยากาศการท่องเที่ยวและการเดินทางข้ามแดนในพื้นที่

ร้อยละของมูลค่าการค้าชายแดนที่เพิ่มขึ้นต่อปี พบว่ามูลค่าการค้าชายแดนมีความผันผวนสูง โดยลดจาก ๑๓๑,๕๒๕.๕๒ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๕ เหลือ ๑๐๒,๔๕๑.๑๗ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๖ ก่อนเพิ่มเป็น ๑๑๖,๓๖๙.๔๔ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๗ และลดลงเหลือ ๖๐,๓๓๖.๖๘ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๘ เมื่อเทียบกับเป้าหมายเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี พบว่า บรรลุเป้าหมายเฉพาะปี ๒๕๖๗ ขณะที่ปี ๒๕๖๖ และ ๒๕๖๘ ไม่บรรลุเป้าหมาย สะท้อนว่าการค้าชายแดนยังมีความผันผวนและมีความเสี่ยงต่อปัจจัยภายนอก จึงควรเร่งสร้างความยืดหยุ่นของระบบการค้าชายแดน โลจิสติกส์ และช่องทางการค้า

ร้อยละของอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาขนส่งต่อปี พบว่าเพิ่มขึ้นจาก ๑,๐๐๘ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๔ เป็น ๑,๐๘๑ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๕ และมูลค่าสูงขึ้นเป็น ๑,๑๕๐ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๖ และ ๑,๑๗๘ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๗ คิดเป็นอัตราขยายตัวร้อยละ ๗.๒๔ ๖.๓๘ และ ๒.๔๓ ตามลำดับ ทั้งนี้ แม้มูลค่าที่แท้จริงเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง แต่อัตราการขยายตัวยังต่ำกว่าเป้าหมายร้อยละ ๑๐ ต่อปี และมีแนวโน้มชะลอลงเล็กน้อย

ผลการประเมินสะท้อนว่า การพัฒนาจังหวัดในช่วง พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ มีความก้าวหน้าในบางด้าน แต่ผลสัมฤทธิ์ยังมีความผันผวนและ**ไม่สามารถรักษาระดับการเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง** โดยเฉพาะภาคการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และการขนส่ง ซึ่งได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอกและความไม่แน่นอนของพื้นที่ชายแดน

๑.๑.๑ จุดเน้นการพัฒนาตามประเด็นการพัฒนาในระยะที่ผ่านมา

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างศักยภาพในการพัฒนาตนเอง เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตสำหรับคนทุกช่วงวัยในทุกด้านความต้องการของชีวิต เพื่อสุขภาวะที่ดี รวมทั้งรายได้ สังคม และสิ่งแวดล้อม

การดำเนินงานภายใต้ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ ในระยะที่ผ่านมา มุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนทุกช่วงวัยให้สามารถพึ่งพาตนเอง มีสุขภาวะที่ดี มีรายได้ที่มั่นคง และมีคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมกับบริบททางเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัด โดยกรอบยุทธศาสตร์เดิมได้กำหนดทิศทางการพัฒนาไว้อย่างชัดเจนในด้านการยกระดับคุณภาพชีวิต สุขภาวะ รายได้ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประชาชนทุกช่วงวัย อีกทั้งยังเชื่อมโยงกับเป้าประสงค์สำคัญ ได้แก่ การเป็นเมืองแห่งความสุข ประชาชนมีสุขภาพดี รายได้ดี สิ่งแวดล้อมดี มีคุณภาพชีวิตที่ดีทุกช่วงวัย และได้รับบริการสาธารณะที่ได้มาตรฐาน โดยมีจุดเน้นหลักในการมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาความยากจนและความเปราะบางในระดับครัวเรือน ควบคู่กับการพัฒนาสุขภาวะของประชาชนทุกกลุ่มวัย การลดภาระพึ่งพิงทางสังคม และการเตรียมความพร้อมรองรับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ โดยใช้กลไกการพัฒนาแบบบูรณาการ ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน การดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การส่งเสริมสุขภาวะและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาอาชีพ การยกระดับผลิตภัณฑ์ การศึกษา และการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการภาครัฐ

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามในการลดจำนวนครัวเรือนยากจนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) โดยกำหนดค่าเป้าหมายให้ลดลงร้อยละ ๒๕ ในช่วงแผนที่ผ่านมา ผลการดำเนินงานพบว่า ปี ๒๕๖๐ ลดลงร้อยละ ๔๓ ปี ๒๕๖๑ ลดลงร้อยละ ๘๐ และปี ๒๕๖๒ ลดลงร้อยละ ๖๐ ขณะที่ข้อมูลเชิงจำนวนครัวเรือนในช่วงหลังพบว่า ปี ๒๕๖๔ มีจำนวน ๕๘๙ ครัวเรือน ลดลงเหลือ ๒๘๔ ครัวเรือนในปี ๒๕๖๕ ก่อนเพิ่มขึ้นเป็น ๓๖๗ ครัวเรือนในปี ๒๕๖๖ และลดลงเหลือ ๓๒๕ ครัวเรือนในปี ๒๕๖๗ อย่างไรก็ตาม ปี ๒๕๖๘ มีผลการดำเนินงานเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๔ และ ปี ๒๕๖๙ ลดลงร้อยละ ๒๕ สะท้อนว่าปัญหาความยากจนยังมีความผันผวน และยังคงมีครัวเรือนเปราะบางที่เสี่ยงกลับเข้าสู่ภาวะยากจนได้อีก

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในการผลิตสินค้าเกษตรและสมุนไพรให้ได้มาตรฐานสากล

การดำเนินงานภายใต้ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ มุ่งยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตรและสมุนไพรของจังหวัดสระแก้วให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มคุณภาพและผลผลิตทางการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ ควบคู่กับการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างเหมาะสม การพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากสมุนไพรให้มีคุณภาพมาตรฐาน ตลอดจนการจัดจำหน่ายและกระจายสินค้าทางการเกษตรอย่างเป็นระบบ โดยมีจุดเน้นหลักในการมุ่งเน้นการปรับปรุงปัจจัยการผลิต การพัฒนาแหล่งน้ำและระบบชลประทาน การยกระดับมาตรฐานการผลิตพืชเศรษฐกิจหลักให้เข้าสู่ระบบเกษตรปลอดภัย (GAP) และเกษตรอินทรีย์ ตลอดจนการขับเคลื่อน “เมืองสมุนไพร” ให้เป็นฐานเศรษฐกิจสุขภาพของจังหวัด โดยดำเนินงานผ่านกลยุทธ์สำคัญ ได้แก่ การบริหารจัดการแหล่งน้ำทั้งในและนอกเขตชลประทาน การวิจัยและพัฒนาสินค้าเกษตรและสมุนไพร การพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้มีองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีและการเป็นผู้ประกอบการ การส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน การใช้พลังงานทดแทนเพื่อลดต้นทุน การแปรรูปและพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่า รวมถึงการเสริมสร้างช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ

จังหวัดได้กำหนดทิศทางการประเมินผลที่สำคัญ ได้แก่ ร้อยละของจำนวนเกษตรกรที่ผ่านการประเมินเบื้องต้นตามมาตรฐาน GAP เพิ่มขึ้นต่อปี โดยมีค่าเป้าหมายร้อยละ ๗๐ ซึ่งผลการดำเนินงานในปี ๒๕๖๘ - ๒๕๖๙ มีค่าเป้าหมายไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ ร้อยละของมูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่เพิ่มขึ้นต่อปี โดยมีค่าเป้าหมายร้อยละ ๕ ซึ่งมีผลการดำเนินงานเฉลี่ยในปี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙ อยู่ที่ร้อยละ ๓๗.๘๓

และปริมาณน้ำที่กักเก็บได้ในแต่ละปี โดยมีค่าเป้าหมายปีละ ๑๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ซึ่งมีผลการดำเนินงานเฉลี่ยในปี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙ อยู่ที่ ๑๙๙,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ ยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยว พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เชื่อมโยงอารยธรรมโบราณ เพิ่มขีดความสามารถสู่การท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน

การดำเนินงานภายใต้ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ มุ่งยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวให้เป็นระบบ มีคุณภาพ ปลอดภัย และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้อย่างต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวตามรอยอารยธรรมโบราณ การสืบสานวัฒนธรรมชุมชน การเสริมสร้างขีดความสามารถของการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้เติบโตอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ กรอบการพัฒนาที่ผ่านมากำหนดเป้าประสงค์ให้จังหวัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตามรอยประวัติศาสตร์ที่เชื่อมโยงอารยธรรมโบราณ สืบสานวัฒนธรรมชุมชน เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัย และสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ดีแก่ผู้มาเยือน ตลอดจนพัฒนาให้จังหวัดเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย ทั้งการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เชิงเกษตร เชิงกีฬา และวิถีชุมชน ควบคู่กับการจัดกิจกรรมพิเศษหรืองานมหกรรมเพื่อส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวตลอดปี นอกจากนี้ ยังได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการด้านการท่องเที่ยวให้เพียงพอ ได้มาตรฐาน และปลอดภัย การส่งเสริมเครือข่ายภาคประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมด้านการท่องเที่ยว การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งการพัฒนาทักษะวิชาชีพของสมาชิกชุมชน บุคลากรด้านการท่องเที่ยว และผู้ประกอบการท่องเที่ยว

ผลการดำเนินงานที่สำคัญของประเด็นนี้คือ “ร้อยละที่เพิ่มขึ้นต่อปีของรายได้จากการท่องเที่ยว” โดยกำหนดค่าเป้าหมายไว้ร้อยละ ๕ ผลการดำเนินงานพบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดมีความผันผวนสูง โดยปี ๒๕๖๑ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๓๕ ปี ๒๕๖๒ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๔๑ ต่อมาในปี ๒๕๖๓ ลดลงร้อยละ ๓๑.๓๒ และปี ๒๕๖๔ ลดลงร้อยละ ๘๓.๖๙ อันเป็นผลกระทบสำคัญจากสถานการณ์ COVID-๑๙ ก่อนจะฟื้นตัวอย่างโดดเด่นในปี ๒๕๖๕ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๕๘.๔๖ และปี ๒๕๖๖ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐.๐๘ อย่างไรก็ตาม ปี ๒๕๖๗ เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ ๗.๒๘ และปี ๒๕๖๘ กลับลดลงร้อยละ ๑๖.๙๑ สะท้อนว่าการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวยังไม่มั่นคงและยังเปราะบางต่อปัจจัยภายนอก ปัญหาอุปสรรคสำคัญที่ปรากฏจากผลการดำเนินงาน คือ ผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-๑๙ โดยเฉพาะในปี ๒๕๖๓ และปี ๒๕๖๔ แม้จะเริ่มฟื้นตัวในปี ๒๕๖๕ และปี ๒๕๖๖ แต่การเพิ่มขึ้นในปี ๒๕๖๗ ยังสะท้อนความไม่มั่นคงของการฟื้นตัว อีกทั้งในปี ๒๕๖๘ – ๒๕๖๙ ยังได้รับผลกระทบจากสถานการณ์บริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ซึ่งกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการบริหารจัดการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์เชื่อมโยงอินโดจีน

การดำเนินงานภายใต้ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ มุ่งวางรากฐานเชิงโครงสร้างเพื่อยกระดับจังหวัดสระแก้วให้เป็นประตูเศรษฐกิจชายแดนและศูนย์กลางโลจิสติกส์ที่เชื่อมโยงกับภูมิภาคอินโดจีน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง การค้า การค้าชายแดน การลงทุนเขตเศรษฐกิจพิเศษ และระบบสนับสนุนภาคอุตสาหกรรมให้สามารถเติบโตได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ทั้งนี้ กรอบการพัฒนาที่ผ่านมากำหนดเป้าประสงค์ให้การประกอบกิจการ การค้า การค้าชายแดน และการลงทุนในจังหวัดสระแก้วมีบรรยากาศที่ดี และจังหวัดสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์เชื่อมโยงอินโดจีน รวมทั้งส่งเสริมให้ภาคอุตสาหกรรมของจังหวัดเติบโตในทิศทางอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ โดยมีจุดเน้นหลักในการสร้าง “โครงสร้างพื้นฐานรองรับการพัฒนา” โดยมุ่งเน้นการลงทุนด้านถนน โครงข่ายคมนาคม ระบบสาธารณูปโภค โครงสร้างพื้นฐานด่านชายแดน และระบบสนับสนุนเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อเพิ่มศักยภาพในการเชื่อมโยงการขนส่ง การค้าและการลงทุนระหว่างภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงใต้ ภาคอีสานใต้ และประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการยกระดับพิธีศุลกากรและพิธีการตรวจคนเข้าเมือง เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าชายแดน ตลอดจนการพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านโครงสร้างพื้นฐาน ผังเมือง การค้า การลงทุน แรงงาน สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อมในเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว รวมทั้งการจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ หรือ

One Stop Service ทั้งนี้ ในช่วงปี ๒๕๖๖ – ๒๕๖๙ จังหวัดได้รับการจัดสรรงบประมาณด้านโครงสร้างพื้นฐานในสัดส่วนสูง คิดเป็นร้อยละ ๕๕ – ๗๐ ของงบพัฒนาจังหวัดโดยประมาณ

ในช่วงที่ผ่านมาจังหวัดสระแก้วมีมูลค่าการค้าชายแดนที่มีความผันผวนค่อนข้างสูง โดยปี ๒๕๖๔ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๙.๑๗ ปี ๒๕๖๕ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๙.๔๐ ก่อนลดลงร้อยละ ๒๒.๑๑ ในปี ๒๕๖๖ จากนั้นกลับมาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๓.๕๙ ในปี ๒๕๖๗ และลดลงร้อยละ ๔๘.๑๕ ในปี ๒๕๖๘ แนวโน้มดังกล่าวสะท้อนว่าภาคการค้า การขนส่ง และโลจิสติกส์ของจังหวัดยังได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอกค่อนข้างมาก โดยเฉพาะสถานการณ์ชายแดน ความไม่แน่นอนของการค้าชายแดน ภาวะเศรษฐกิจ การเปิด – ปิดด่าน และความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ เสริมสร้างความมั่นคงเพื่อการพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดน

การดำเนินงานภายใต้ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ มุ่งเสริมสร้างความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนให้เป็นฐานรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการรักษาความสงบเรียบร้อย การป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามในพื้นที่ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านความมั่นคง การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของคนและชุมชนในการดูแลความมั่นคงของพื้นที่ชายแดน ทั้งนี้ กรอบการดำเนินงานของประเด็นดังกล่าวได้กำหนดเป้าประสงค์สำคัญ ได้แก่ การสร้างความมั่นคงปลอดภัยและการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามให้กับประชาชนในพื้นที่ การมีระบบฐานข้อมูลด้านความมั่นคง การมีความสัมพันธ์และความร่วมมือที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้าน และการเสริมสร้างให้คนและชุมชนมีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคง โดยมีจุดเน้นหลักในการมุ่งเน้นการรักษาความสงบเรียบร้อย การจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน การป้องกันภัยคุกคามข้ามชาติ และการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยใช้กลไกการทำงานเชิงบูรณาการระหว่างฝ่ายปกครอง ทหาร ตำรวจ หน่วยงานด้านความมั่นคง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้การพัฒนาชายแดนมิได้จำกัดอยู่เพียงมิติความปลอดภัยเท่านั้น แต่ยังเชื่อมโยงกับการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดน การค้าการลงทุน การท่องเที่ยว และคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่อย่างสมดุล

ผลการดำเนินงานที่สำคัญของประเด็นนี้คือ “พื้นที่เป้าหมายการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น” โดยกำหนดค่าเป้าหมายเป็นลำดับในช่วงปี ๒๕๖๘ – ๒๕๗๐ คือ ร้อยละ ๔๐ ร้อยละ ๖๐ และร้อยละ ๘๐ ตามลำดับ โดยปี ๒๕๖๘ มีพื้นที่ได้รับการพัฒนา ร้อยละ ๓๓.๗ และปี ๒๕๖๙ มีพื้นที่ได้รับการพัฒนา ร้อยละ ๕๓.๗ สะท้อนว่าการดำเนินงานยังต่ำกว่าเป้าหมาย

๑.๑.๒ ผลการดำเนินงานพัฒนาตามประเด็นการพัฒนาของจังหวัดที่ประสบความสำเร็จ

๑. การยกระดับคุณภาพชีวิต ลดความยากจน และการพัฒนาสังคม ในระยะที่ผ่านมาจังหวัดสระแก้วมีความก้าวหน้าในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาความยากจนในระดับครัวเรือน ซึ่งสามารถลดจำนวนครัวเรือนยากจนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ได้อย่างมีนัยสำคัญในหลายช่วงปี โดยบางปีสามารถลดลงได้สูงถึงร้อยละ ๖๐ - ๘๐ สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของมาตรการช่วยเหลือกลุ่มเปราะบาง การพัฒนาอาชีพ และการบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพและการพึ่งพาตนเองของประชาชน ผ่านการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ การสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น การส่งเสริมการนวดแผนไทย การฝึกทักษะแรงงาน และการขยายช่องทางตลาดสินค้า OTOP เช่น การจัดกิจกรรมขยายช่องทางการตลาดสินค้าและผลิตภัณฑ์ชุมชน (ROADSHOW OTOP) ซึ่งสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนตั้งแต่ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙ รวมทั้งสิ้น ๕๖,๐๔๓,๗๓๒ บาท ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพ มีงานทำและสร้างรายได้ ลดความเหลื่อมล้ำตามนโยบายของรัฐบาล

๒. การพัฒนาภาคการเกษตรและการยกระดับสู่มาตรฐานสากล จังหวัดสระแก้วมีความก้าวหน้าในการยกระดับภาคการเกษตรจากการผลิตขั้นพื้นฐานไปสู่การผลิตที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน โดยเฉพาะการขยายตัวของสินค้าเกษตรปลอดภัยตามมาตรฐาน GAP ซึ่งสามารถผลักดันให้เกษตรกร และแปลงเกษตร

เข้าสู่ระบบการรับรองมาตรฐานได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และในบางช่วงมีอัตราการเติบโตสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมถึงสินค้า GI (สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์) ได้แก่ มะม่วงน้ำดอกไม้สระแก้ว และชมพู่คลองหาด ที่มีการส่งเสริมการตลาดและสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นถึงทิศทางการพัฒนาภาคเกษตรที่มุ่งเน้นความปลอดภัย คุณภาพ และความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรในตลาดสมัยใหม่ ในด้านการขับเคลื่อนเมืองสมุนไพร จังหวัดสระแก้วได้ส่งเสริมเกษตรกรและกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ให้ปลูกพืชสมุนไพรสำคัญ อาทิ ขมิ้นชันพันธุ์แดงสยาม มะระขี้นก และฟ้าทะลายโจร โดยผลักดันให้เข้าสู่ระบบการรับรองแปลงเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (SDGsPGS) ครอบคลุมพื้นที่กว่า ๒,๕๐๐ ไร่ รวมถึงมีการสนับสนุนการใช้ยาสมุนไพรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยในปี ๒๕๖๕ – ๒๕๖๙ สามารถสร้างมูลค่าการใช้ยาสมุนไพรในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐได้ทั้งสิ้น ๘๒,๘๔๒,๔๖๑.๕๕ บาท

๓. การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อารยธรรมโบราณ และวิถีชุมชน จังหวัดสระแก้วมีศักยภาพโดดเด่นด้านการท่องเที่ยวจากฐานทรัพยากรธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ อารยธรรมโบราณ และวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยก่อนเกิดวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ รายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง จาก ๒,๔๗๕ ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็นกว่า ๖,๗๐๐ ล้านบาท หรือมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยประมาณร้อยละ ๘.๘๖ ต่อปี สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของจังหวัดในการพัฒนาเป็นจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์เฉพาะพื้นที่ จังหวัดสระแก้ว ได้พัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวที่สำคัญเพื่อสร้างการรับรู้และดึงดูดนักท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง อาทิ “เทศกาลดูผีเสื้อปางสีดา” ณ อุทยานแห่งชาติปางสีดา ซึ่งเป็นกิจกรรมสำคัญด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมถึงกิจกรรม “ท่องเที่ยวแหล่งอารยธรรมขอมโบราณตามรอยปราสาทศิลา ปราสาทสด๊กก๊อกธม” ที่เชื่อมโยงทุนทางประวัติศาสตร์เข้ากับการท่องเที่ยวเชิงเรียนรู้และวัฒนธรรม นอกจากนี้ ยังส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-Based Tourism: CBT) ผ่านการพัฒนาอัตลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น “มหกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชุมชน ๕ ชาติพันธุ์” เพื่อสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กระจายรายได้สู่ชุมชน และเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก อันเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เติบโตอย่างยั่งยืน

๔. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และการส่งเสริมการค้าชายแดน จังหวัดสระแก้วให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับบทบาทการเป็นประตูเศรษฐกิจชายแดนและศูนย์กลางโลจิสติกส์เชื่อมโยงอินโดจีน โดยได้ดำเนินการปรับปรุงถนนลาดยาง ขยายผิวจราจร และเพิ่มมาตรการความปลอดภัยในเส้นทางคมนาคมทั้งสายหลักและสายรอง เพื่อเชื่อมโยงการเดินทางและการขนส่งสินค้าระหว่างภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้กับภาคตะวันออก รวมถึงเชื่อมต่อพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ด้านการค้าชายแดน จังหวัดสระแก้วยังคงมีบทบาทสำคัญในฐานะประตูเศรษฐกิจและศูนย์กลางการค้าชายแดนไทย - กัมพูชา โดยสามารถรักษามูลค่าการค้าชายแดนรวมให้อยู่ในระดับสูงกว่า ๘๐,๐๐๐ – ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี ในบางช่วง เช่น ปี ๒๕๖๗ มีมูลค่าสูงถึง ๑๑๖,๓๖๙.๔๔ ล้านบาท สะท้อนถึงความสำคัญของจังหวัดในระบบเศรษฐกิจชายแดน การขนส่งสินค้า และการเชื่อมโยงตลาดระหว่างประเทศ ในขณะเดียวกัน จังหวัดสระแก้วได้เตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว (SEZ) ผ่านการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมสระแก้ว การก่อสร้างคลังสินค้า และการปรับปรุงเส้นทางขนส่งมุ่งสู่จุดผ่านแดนถาวรบ้านคลองลึก อำเภออรัญประเทศ และจุดผ่านแดนอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการขยายตัวของภาคการค้า การลงทุน อุตสาหกรรมแปรรูป และระบบโลจิสติกส์ที่เชื่อมโยงสู่ภูมิภาคอินโดจีน

๕. การเสริมสร้างความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดน จังหวัดสระแก้ว ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนควบคู่กับ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยสามารถบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามตามแนวชายแดนผ่านกลไกความร่วมมือระหว่างฝ่ายปกครอง กองกำลังบูรพา หน่วยงานด้านความมั่นคง และภาคประชาชนในพื้นที่ ทั้งในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย การป้องกันการลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมาย การป้องกันยาเสพติด และการจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน รวมถึงการสร้าง

ความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนชายแดนเป็นอีกหนึ่งกลไกสำคัญ โดยจังหวัดได้ส่งเสริมการจัดตั้งและฝึกอบรมชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) “สิงห์บูรพา” เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง รักษาความสงบเรียบร้อย และป้องกันปัญหายาเสพติดในระดับชุมชน ซึ่งเป็นการยกระดับบทบาทของประชาชนจากผู้รับผลกระทบให้เป็นกำลังสำคัญในการดูแลความมั่นคงของพื้นที่ชายแดน นอกจากนี้ จังหวัดสระแก้วยังให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับสัตว์ป่า โดยเฉพาะในพื้นที่ราบเชิงเขาและแนวเขตป่าอนุรักษ์ ผ่านโครงการ “พิทักษ์ช้าง สร้างแนวปลอดภัย” และ “พัฒนาอาชีพหมู่บ้านคนรักษ์ช้าง” เพื่อป้องกันช้างป่ารุกล้ำพื้นที่เกษตรกรรมและชุมชน ลดความสูญเสียด้านพืชผลทางการเกษตร และสร้างความปลอดภัยให้แก่ประชาชน อันเป็นการเชื่อมโยงมิติความมั่นคงของชีวิต ทรัพย์สิน และทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุล

โดยสรุปผลการดำเนินงานในระยะที่ผ่านมา สะท้อนให้เห็นถึงความก้าวหน้าของจังหวัดสระแก้วในหลายมิติ ทั้งการยกระดับคุณภาพชีวิตและการลดความยากจน การพัฒนาภาคเกษตรสู่มาตรฐานสากล การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ ตลอดจนการเสริมสร้างความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จดังกล่าวยังจำเป็นต้องได้รับการต่อยอดอย่างเป็นระบบ ผ่านการบูรณาการข้อมูล การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและทุนมนุษย์ ตลอดจนการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน เพื่อให้จังหวัดสระแก้วสามารถพัฒนาไปสู่เมืองชายแดนที่มีคุณภาพชีวิตดี เศรษฐกิจเข้มแข็ง และเติบโตอย่างมั่นคงยั่งยืน

๑.๑.๓ ผลการดำเนินงานพัฒนาที่จำเป็นต้องผลักดันต่อไป

๑. ด้านการบริหารจัดการน้ำและแหล่งน้ำเก็บกัก จังหวัดสระแก้วยังคงเผชิญข้อจำกัดด้านการบริหารจัดการน้ำและปัญหาภัยแล้งซ้ำซากอย่างต่อเนื่อง แม้จังหวัดจะมีอ่างเก็บน้ำสำคัญจำนวน ๑๖ แห่ง แต่ปริมาณน้ำต้นทุนที่สามารถจัดเก็บได้จริง ยังอยู่ในระดับต่ำมาก กล่าวคือ มีปริมาณน้ำเก็บกักเพียงประมาณ ๑๓.๑๖ ล้านลูกบาศก์เมตร จากความจุรวม ๒๘๑.๒๔ ล้านลูกบาศก์เมตร หรือคิดเป็นเพียงร้อยละ ๔.๖๗ เท่านั้น สะท้อนให้เห็นถึงความเปราะบางของระบบน้ำต้นทุนและศักยภาพการเก็บกักน้ำที่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ประโยชน์ในระดับพื้นที่ ข้อจำกัดดังกล่าวส่งผลกระทบโดยตรงต่อการอุปโภคบริโภค การผลิตภาคเกษตร และความมั่นคงทางเศรษฐกิจของครัวเรือนเกษตรกร โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ประสบภัยแล้งซ้ำซาก เช่น อำเภอวัฒนานคร ซึ่งเป็นพื้นที่ประสบภัยแล้งสูงสุดของภาคตะวันออกกว่า ๔๑๐,๐๐๐ ไร่ รวมถึงพื้นที่อำเภอเขาฉกรรจ์ คลองหาด ตาพระยา และอรัญประเทศ ปัญหานี้จึงมิได้เป็นเพียงข้อจำกัดด้านทรัพยากรธรรมชาติเท่านั้น หากแต่เป็นปัจจัยเชิงโครงสร้างที่ส่งผลต่อรายได้ คุณภาพชีวิต และความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตรของจังหวัดในระยะยาว

ดังนั้น แนวทางที่จำเป็นต้องผลักดันต่อไป คือ การเร่งเพิ่มศักยภาพการเก็บกักน้ำของอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และแหล่งน้ำสำคัญ เช่น อ่างเก็บน้ำพระปรง คลองพระสะทึง และห้วยยาง ควบคู่กับการพัฒนาระบบกระจายน้ำชลประทานให้ครอบคลุมพื้นที่เกษตรกรรมมากขึ้น การขยายการขุดเจาะบ่อบาดาลเพื่อการอุปโภคบริโภค การสนับสนุนแหล่งน้ำในไร่นา เช่น สระจิ๋วหรือบ่อจิ๋ว การส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตไปสู่เกษตรใช้น้ำน้อย ตลอดจนแนวทางการบริหารจัดการน้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการปรับตัวต่อภัยแล้งอุทกภัย และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๒. ด้านที่ดินทำกิน กรรมสิทธิ์ที่ดิน และภาระหนี้สินเกษตรกร ปัญหาที่ดินทำกินและกรรมสิทธิ์ในที่ดินยังเป็นข้อจำกัดสำคัญต่อการพัฒนาภาคเกษตรของจังหวัดสระแก้ว แม้ประชากรส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม และพื้นที่เกษตรกรรมคิดเป็นสัดส่วนประมาณ ร้อยละ ๖๗.๕๙ ของพื้นที่ทั้งหมด แต่พื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์ครอบครองอย่างชัดเจนมีเพียง ร้อยละ ๑๖.๐๒ เท่านั้น ขณะที่พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ ส.ป.ก. คิดเป็น ร้อยละ ๔๑.๐๒ และพื้นที่ป่าอนุรักษ์หรือป่าสงวนคิดเป็น ร้อยละ ๓๕.๕๗ ส่งผลให้ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรจำนวนมากอยู่ในรูปแบบการใช้พื้นที่ของผู้อื่น ซึ่งมีสัดส่วนสูงถึง ร้อยละ ๘๘.๕๓ สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลให้เกษตรกรจำนวนมากขาดโอกาสในการเข้าถึงมาตรการสนับสนุนจากภาครัฐ อาทิ การขุดสระน้ำในไร่นา การประกันภัยพืชผล และการรับรองมาตรฐานการผลิตทางการเกษตร เช่น GAP อีกทั้งยังส่งผล

ต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบ เนื่องจากขาดหลักประกันด้านกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ประกอบกับต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้นจากราคาปุ๋ย น้ำมัน และปัจจัยการผลิตอื่น ๆ ตลอดจนข้อจำกัดด้านแรงงานสูงวัยประสิทธิภาพการผลิตต่ำ และอำนาจต่อรองราคาที่จำกัดจากการพึ่งพาพ่อค้าคนกลาง ทำให้เกษตรกรมีความเสี่ยงต่อภาวะขาดทุน

แนวทางที่ควรผลักดันต่อไป คือ การเร่งรัดแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินอย่างเป็นระบบ ทั้งการจัดสรรที่ดิน ส.ป.ก. การปรับปรุงสิทธิการใช้ประโยชน์ในที่ดิน และการออกเอกสารสิทธิ์หรือรับรองสิทธิในที่ดินทำกินให้ถูกต้องตามกฎหมาย ควบคู่กับการส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็ง เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองด้านราคา ลดต้นทุนการผลิต และยกระดับการผลิตตามแนวทาง “ตลาดนำการผลิต” รวมถึงการส่งเสริมเกษตรอัจฉริยะและพืชเศรษฐกิจทางเลือกที่มีมูลค่าสูง เพื่อยกระดับรายได้และลดความเสี่ยงด้านหนี้สินของเกษตรกรในระยะยาว

๓. ด้านการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว (SEZ) และการค้าชายแดน

การขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วยังคงเป็นวาระสำคัญที่จำเป็นต้องผลักดันอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการพัฒนาในระยะที่ผ่านมา ยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้เต็มศักยภาพ โดยมีข้อจำกัดหลายประการทั้งด้านระเบียบและกฎหมายระหว่างประเทศ ผังเมือง ขั้นตอนพิธีการศุลกากร ความล่าช้าในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และข้อจำกัดด้านระบบสนับสนุนการลงทุน นอกจากนี้ ภาคธุรกิจ SMEs ในพื้นที่ยังมีบทบาทในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจค่อนข้างจำกัด ส่งผลให้จังหวัดยังไม่สามารถดึงดูดนักลงทุนรายใหญ่ให้เข้ามาตั้งฐานการผลิตหรือพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องได้เท่าที่ควร แม้มูลค่าการค้าชายแดนของจังหวัดจะอยู่ในระดับสูงกว่า ๘๐,๐๐๐ – ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท ต่อปี แต่ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจยังไม่สามารถกระจายลงสู่เศรษฐกิจฐานรากและชุมชนได้อย่างทั่วถึง ตลาดโรงเกลือซึ่งเคยเป็นศูนย์กลางการค้าชายแดนสำคัญเริ่มเผชิญภาวะซบเซา ขณะที่การแข่งขันจากคู่แข่งในต่างประเทศทวีความรุนแรงมากขึ้น

แนวทางที่ควรผลักดันต่อไป คือ การเสนอปรับปรุงกฎระเบียบและนโยบายที่เกี่ยวข้องให้เอื้อต่อการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ การพัฒนาศูนย์บริการทางธุรกิจ (Business Center) และศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service: OSS) เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการและนักลงทุน การยกระดับระบบโลจิสติกส์และด่านศุลกากรดิจิทัล ตลอดจนการฟื้นฟูตลาดโรงเกลือให้เป็นศูนย์กลางการค้าสมัยใหม่ที่เชื่อมโยงสู่ภูมิภาคอินโดจีน โดยควรเชื่อมโยงการค้าชายแดนเข้ากับการผลิต การแปรรูปสินค้าเกษตร คลังสินค้า และการกระจายสินค้า เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้เกิดขึ้นภายในจังหวัดมากยิ่งขึ้น

๔. ด้านคุณภาพการศึกษา การพัฒนาทักษะแรงงาน และยกระดับรายได้ คุณภาพการศึกษาและศักยภาพแรงงานยังเป็นข้อจำกัดสำคัญต่อการยกระดับรายได้และความสามารถในการแข่งขันของจังหวัดสระแก้ว โดยผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของเยาวชนจากการทดสอบ O-NET ในรายวิชาหลัก ได้แก่ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และภาษาไทย ยังอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ขณะเดียวกันการเข้าสู่ระบบการศึกษาสายอาชีพยังมีจำนวนน้อย และยังพบปัญหาเด็กหลุดออกจากระบบการศึกษากลางคัน ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาทุนมนุษย์ในระยะยาว ในด้านแรงงาน พบว่าแรงงานส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา และผลิตภาพแรงงานมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังขาดแคลนแรงงานวิชาชีพและแรงงานทักษะสูงที่สามารถรองรับภาคอุตสาหกรรม เขตเศรษฐกิจพิเศษ และเศรษฐกิจสมัยใหม่ได้อย่างเพียงพอ ส่งผลให้กลุ่มเปราะบางมีความเสี่ยงต่อการตกอยู่ในภาวะยากจนซ้ำซาก

แนวทางที่ควรผลักดันต่อไป คือ การยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การพัฒนาครูผู้สอน การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ การลดปัญหาเด็กหลุดออกจากระบบการศึกษาไปจนถึงการส่งเสริมการเรียนสายอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ควบคู่กับการจัดหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อยกระดับทักษะแรงงาน ทั้ง Upskill, Reskill และ New Skill ผ่านสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน สถานศึกษา และภาคเอกชนในพื้นที่ โดยควรเน้นทักษะภาษาต่างประเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะวิชาชีพเฉพาะทาง และทักษะการเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ เพื่อให้กำลังคนของจังหวัดสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและตลาดแรงงานในอนาคต

๕. ด้านการยกระดับคุณภาพชีวิต ปัญหาสังคม และสิ่งแวดล้อม จังหวัดสระแก้วยังคงเผชิญความท้าทายด้านคุณภาพชีวิต ปัญหาสังคม และสิ่งแวดล้อม ในหลายมิติ โดยเฉพาะการเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ ซึ่งคาดว่าจะเกิดขึ้นในปี ๒๕๗๔ สวนทางกับสัดส่วนประชากรวัยแรงงานและเด็กที่มีแนวโน้มลดลง ขณะเดียวกันยังพบปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นหรือคุณแม่วัยใสในระดับสูง สะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาระบบคุ้มครองทางสังคม การให้ความรู้ด้านสุขภาวะทางเพศ และการดูแลเด็กและเยาวชนเชิงป้องกันอย่างจริงจัง สำหรับด้านความปลอดภัยและภัยคุกคามในพื้นที่ พบว่าปัญหายาเสพติดมีแนวโน้มทวีความรุนแรง อีกทั้งยังได้รับผลกระทบจากอาชญากรรมทางไซเบอร์ แก๊งคอลเซ็นเตอร์ การพนันออนไลน์ และภัยคุกคามข้ามชาติที่มีฐานปฏิบัติการตามแนวชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งส่งผลต่อความมั่นคง ความปลอดภัย และภาพลักษณ์ของจังหวัด นอกจากนี้ การเกิดอุบัติเหตุทางถนนยังจำเป็นต้องมีมาตรการเชิงป้องกันและระบบบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนนที่เข้มข้นมากขึ้น ในด้านสิ่งแวดล้อมยังมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ระบบบริหารจัดการและการขาดแคลนสถานที่กำจัดขยะที่ได้มาตรฐาน ปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาวะของประชาชน และภาพลักษณ์ของเมืองในระยะยาว

แนวทางที่ควรผลักดันต่อไป คือ การบูรณาการระบบดูแลผู้สูงอายุและกลุ่มเปราะบางอย่างครบวงจร การพัฒนาโมเดลความร่วมมือระหว่างชุมชน โรงเรียน และโรงพยาบาล เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น การกวดขันปราบปรามยาเสพติด การเพิ่มพื้นที่ปลอดภัยและลานกีฬาเยาวชน ตลอดจนการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและแก้ไขปัญหาแก๊งคอลเซ็นเตอร์และอาชญากรรมข้ามชาติ ขณะเดียวกัน จังหวัดสระแก้ว ควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดการขยะชุมชนอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการคัดแยกขยะตั้งแต่ระดับครัวเรือน พัฒนากลไกการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และประชาชน รวมถึงศึกษาความเป็นไปได้ในการแปรรูปขยะเป็นพลังงาน เช่น โรงไฟฟ้าขยะ เพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการสร้างมูลค่าเพิ่มจากของเสียอย่างยั่งยืน

โดยสรุปผลการดำเนินงานพัฒนาที่จำเป็นต้องผลักดันต่อไปของจังหวัดสระแก้ว สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นท้าทายเชิงโครงสร้างที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านการบริหารจัดการน้ำ ที่ดินทำกิน เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ คุณภาพการศึกษา ทักษะแรงงาน คุณภาพชีวิต ความมั่นคงทางสังคม และสิ่งแวดล้อม ประเด็นเหล่านี้ล้วนมีความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ และส่งผลโดยตรงต่อความสามารถในการยกระดับจังหวัดสระแก้วไปสู่เมืองชายแดนแห่งคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจมูลค่าสูงในระยะต่อไป

๑.๒ สถานการณ์การพัฒนาในมิติต่าง ๆ

๑.๒.๑ สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจที่สำคัญ

๑. ภาพรวมเศรษฐกิจและผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด เศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัดสระแก้วมีทิศทางขยายตัวอย่างต่อเนื่อง แม้อัตราการเติบโตจะเริ่มชะลอตัวลงเมื่อเทียบกับช่วงที่ผ่านมา โดยในปี ๒๕๖๓ จังหวัดสระแก้วมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด หรือ GPP เท่ากับ ๔๖,๖๔๕ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๐.๓๐ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี ๒๕๖๗ มีมูลค่า GPP ๕๗,๓๑๕ ล้านบาท ซึ่งโครงสร้างของเศรษฐกิจส่วนใหญ่อยู่ในภาคบริการมีมูลค่า ๒๙,๙๗๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๓๐ รองลงมาเป็นภาคการเกษตรและภาคอุตสาหกรรม มูลค่า ๑๓,๙๖๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๓๗ และ ๑๓,๓๗๑ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๓๓ ตามลำดับ ทั้งนี้ อัตราการเติบโตเฉลี่ยย้อนหลัง ๕ ปี อยู่ที่ร้อยละ ๓.๔๕ สะท้อนให้เห็นว่าเศรษฐกิจจังหวัดยังคงสามารถขยายตัวได้ แต่ยังอยู่ในระดับที่ไม่สูงมากนักเมื่อเทียบกับศักยภาพเชิงพื้นที่ ขณะเดียวกันมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวประชากร หรือ GPP per capita ในปี ๒๕๖๓ มีค่าเท่ากับ ๗๒,๐๕๙ บาทต่อคนต่อปี จัดอยู่ในอันดับที่ ๖๙ ของประเทศ และเพิ่มขึ้นเป็น ๘๓,๙๑๓ บาทต่อคนต่อปี อยู่ในอันดับที่ ๗๒ ของประเทศ แม้ว่ามูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวประชากรของจังหวัดสระแก้วจะเพิ่มขึ้น แต่เมื่อเทียบกับทั้งประเทศกลับมีอันดับที่ต่ำกว่าปี ๒๕๖๓ สะท้อนให้เห็นว่าระดับรายได้ของประชาชนยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่น และมีแนวโน้มลดลงอย่างน่ากังวล

๒. ภาคการเกษตรกรรมและสถานการณ์เกษตรกร จังหวัดสระแก้วมีฐานเศรษฐกิจสำคัญอยู่ที่ภาคการเกษตร มีพื้นที่เกษตรกรรม ร้อยละ ๕๕ โดยประมาณของพื้นที่ทั้งหมด พืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ยูคาลิปตัส และไม้ผล เช่น ลำไย ชมพู่ และแคนตาลูป นอกจากนี้ จังหวัดสระแก้วยังมีศักยภาพในการพัฒนาพืชสมุนไพรให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจฐานรากและการส่งเสริมสุขภาพของประชาชน เช่น ฟ้าทะลายโจร มะระขี้นก ขมิ้นชัน มะขามป้อม เพชรสังฆาต โดยที่ผ่านมามีการใช้ยาสมุนไพรในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๕ มูลค่า ๘,๒๐๕,๑๕๖.๕๓ บาท เป็น ๑๓,๕๘๕,๙๖๑.๙๐ บาท ในปี ๒๕๖๙ สะท้อนให้เห็นถึงปริมาณความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในด้านปศุสัตว์ มีการเลี้ยงสัตว์ที่ครอบคลุมทั้งปศุสัตว์ขนาดใหญ่และสัตว์ปีก โดยในปี ๒๕๖๙ มีสัตว์เศรษฐกิจรวม ๒,๒๑๘,๕๓๘ ตัว ซึ่งมีสัตว์ปีกเป็นสัดส่วนที่สูงที่สุด ขณะเดียวกันโคเนื้อ กระบือ และสุกรเป็นสัตว์เศรษฐกิจสำคัญที่สร้างรายได้และเสริมความมั่นคงด้านอาหารของจังหวัด สะท้อนถึงศักยภาพของภาคปศุสัตว์ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจการเกษตร ซึ่งควรมุ่งพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต การยกระดับมาตรฐานฟาร์ม และการบริหารจัดการโรคสัตว์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน สำหรับด้านการประมง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ปลานิล ปลาดุก และปลาตะเพียน โดยในปี ๒๕๖๘ มีผลผลิตรวม ๒,๓๗๔ ตัน มูลค่าผลผลิตรวม ๑๔๐,๒๒๕,๐๐๐ บาท ซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรในจังหวัด ซึ่งควรมีการส่งเสริมการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต การยกระดับมาตรฐานการเพาะเลี้ยง และการเชื่อมโยงตลาด เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต อย่างไรก็ตาม ภาคการเกษตรของจังหวัดยังเผชิญข้อจำกัดเชิงโครงสร้างหลายประการ ทั้งความผันผวนของผลผลิตจากสภาพภูมิอากาศและราคาตลาดโลก ปัญหาภัยแล้งซ้ำซาก การบริหารจัดการน้ำต้นทุน การขาดแคลนแรงงานภาคเกษตร การพึ่งพาแรงงานต่างด้าว ตลอดจนปัญหาการรุกล้ำพื้นที่เกษตรกรรมของช้างป่าในบางพื้นที่

๓. ภาคอุตสาหกรรมและเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว (SEZ) ภาคอุตสาหกรรมของจังหวัดสระแก้วมีบทบาทเพิ่มขึ้นต่อโครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัด โดยในปี ๒๕๖๓ มีมูลค่า ๙,๐๙๗ ล้านบาท เพิ่มเป็น ๑๓,๓๗๑ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๗ โดยในปี ๒๕๖๙ มีโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการสะสม ๙๔ แห่ง มูลค่าการลงทุนรวม ๒๓,๓๑๙.๔๔ ล้านบาท และก่อให้เกิดการจ้างงาน ๒,๙๑๔ คน สะท้อนถึงบทบาทของภาคอุตสาหกรรมในการสร้างการลงทุน การจ้างงาน และการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของจังหวัด ทั้งนี้ ลักษณะอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ยังคงเชื่อมโยงกับฐานการผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอุตสาหกรรมอาหาร ซึ่งถือเป็นสาขาที่มีศักยภาพในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัด สำหรับการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว หรือ SEZ ในปี ๒๕๖๙ มีโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการ ๑๕ แห่ง เงินทุนรวมทั้งสิ้น ๘,๖๖๑.๒๐ ล้านบาท มีการจ้างงาน ๘๗๖ คน อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อน SEZ ยังมีข้อจำกัดหลายด้าน ทั้งด้านกฎหมาย ผังเมือง ระบบดำเนินงานที่ยังไม่เอื้อต่อการลงทุน ความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน และการเชื่อมโยงระหว่างนักลงทุนรายใหญ่กับวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ยังมีไม่มากพอ ส่งผลให้เขตเศรษฐกิจพิเศษยังไม่สามารถทำหน้าที่เป็นกลไกหลักในการยกระดับเศรษฐกิจจังหวัดได้อย่างเต็มศักยภาพ ดังนั้น การพัฒนาภาคอุตสาหกรรมของจังหวัดจำเป็นต้องมุ่งเน้นการเชื่อมโยงภาคเกษตรกับอุตสาหกรรมแปรรูป การพัฒนานิคมอุตสาหกรรมและพื้นที่รองรับการลงทุน การยกระดับระบบโลจิสติกส์ และการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการเข้ามาลงทุนในกิจกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพของจังหวัด โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป อาหาร คลังสินค้า และบริการสนับสนุนการค้าชายแดน

๔. การค้าชายแดนและระบบโลจิสติกส์ จังหวัดสระแก้วมีศักยภาพสูงในการเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์และประตูการค้าชายแดนที่เชื่อมโยงไปสู่ภูมิภาคอินโดจีน โดยเฉพาะเส้นทางเชื่อมโยงประเทศไทยกับกัมพูชา เวียดนาม และจีนตอนใต้ การค้าชายแดนไทย - กัมพูชาถือเป็นกลไกเศรษฐกิจสำคัญของจังหวัด โดยมีมูลค่าการค้าชายแดนอยู่ในระดับ ๘๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาทต่อปีโดยประมาณ และมีทิศทางเพิ่มขึ้นจาก ๙๗,๒๗๙.๘๗ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๓ เพิ่มเป็น ๑๑๖,๓๖๙.๔๔ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๗ ชี้ให้เห็นถึงศักยภาพด้านทำเลที่ตั้งและบทบาทเชิงภูมิศาสตร์ และลดลงเป็น ๖๐,๓๓๖.๗๐ ล้านบาท ในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๘

และมีการปิดจุดผ่านแดนนับแต่นั้นมา เนื่องจากสถานการณ์บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา อย่างไรก็ตาม ยังพบข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐานบริเวณด่านพรมแดน กฎระเบียบและขั้นตอนพิธีการศุลกากร ความล่าช้าในการขนส่งและการขนถ่ายสินค้า รวมถึงรายได้จากการค้าชายแดนยังไม่สามารถกระจายลงสู่เศรษฐกิจชุมชนและผู้ประกอบการท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง การพัฒนาในระยะต่อไป จึงควรมุ่งเน้นการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด่านชายแดน การพัฒนาระบบศุลกากรดิจิทัล การลดต้นทุนและระยะเวลาการขนส่ง การเชื่อมโยงตลาดชายแดนกับผู้ประกอบการในพื้นที่ และการส่งเสริมให้การค้าชายแดนเป็นเครื่องมือในการสร้างรายได้แก่ชุมชนฐานรากมากขึ้น

๕. ภาคการท่องเที่ยว วิสาหกิจชุมชน OTOP และ SMEs ภาคการท่องเที่ยวของจังหวัดสระแก้วมีศักยภาพจากทรัพยากรธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ อารยธรรมโบราณ และวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยก่อนสถานการณ์โควิด-๑๙ มีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก ๒,๔๗๕ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๕ เป็น ๖,๗๖๑ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๒ สะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มการเติบโตของภาคการท่องเที่ยวในช่วงก่อนวิกฤตการณ์ดังกล่าว และมีศักยภาพในการฟื้นตัวภายหลังสถานการณ์โควิด-๑๙ โดยรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจาก ๙๙๐.๙๘ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๔ เป็น ๕,๐๑๕.๔๓ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๗ ก่อนลดลงเหลือ ๔,๓๘๐.๗๕ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๘ หรือลดลงร้อยละ ๑๒.๖๕ และ ๓,๘๕๓.๖๙ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๙ ลดลงร้อยละ ๑๒ เนื่องจากสถานการณ์บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา สะท้อนให้เห็นถึงความผันผวนและอ่อนไหวต่อสถานการณ์ภายนอกสูง อย่างไรก็ตาม จังหวัดสระแก้วยังคงมีภาพลักษณ์เป็น “จังหวัดทางผ่าน” มากกว่าการเป็นจุดหมายปลายทางหลักของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นชาวไทย มีระยะเวลาพำนักค่อนข้างสั้น และมีค่าใช้จ่ายต่อหัวต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ส่งผลให้ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวยังไม่สามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้เต็มที่เท่าที่ควร ส่วนด้านสินค้า OTOP และวิสาหกิจชุมชน พบว่ารายได้จากการจำหน่ายสินค้า OTOP มีแนวโน้มลดลงจาก ๕,๑๗๙,๓๑๗,๙๓๘ บาท ในปี ๒๕๖๓ เหลือ ๑,๘๕๓,๐๗๗,๒๗๔ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๘ แม้ว่าจะมีจำนวนผู้ประกอบการ SMEs และผลิตภัณฑ์ชุมชนเพิ่มขึ้นจาก ๔๑ ราย/๑๑๒ ผลิตภัณฑ์ชุมชน ในปี ๒๕๖๓ เป็น ๖๑ ราย/๑๙๗ ผลิตภัณฑ์ชุมชน ในปี ๒๕๖๘ สะท้อนถึงข้อจำกัดด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ การสร้างแบรนด์ และการเชื่อมโยงตลาดให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค ตลอดจนบทบาทของ SMEs ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจจังหวัดยังอยู่ในระดับจำกัด ดังนั้น จังหวัดจำเป็นต้องเร่งยกระดับการท่องเที่ยวจากเมืองทางผ่านไปสู่เมืองจุดหมายปลายทาง พัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ และวิถีชุมชนให้มีมูลค่าเพิ่ม ควบคู่กับการยกระดับสินค้า OTOP และ SMEs ให้มีคุณภาพ มาตรฐาน อัตลักษณ์ และช่องทางตลาดที่หลากหลายมากขึ้น เพื่อให้เศรษฐกิจท่องเที่ยวและเศรษฐกิจฐานรากสามารถเติบโตควบคู่กันได้อย่างยั่งยืน

โดยสรุป ภาพรวมเศรษฐกิจจังหวัดสระแก้วสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพเชิงพื้นที่ที่โดดเด่นทั้งด้านเกษตรกรรม การค้าชายแดน โลจิสติกส์ การท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมแปรรูป อย่างไรก็ตาม โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดยังมีข้อจำกัดสำคัญหลายประการ ได้แก่ การพึ่งพาภาคเกษตรที่มีความผันผวนสูง รายได้เฉลี่ยต่อหัวอยู่ในระดับต่ำ ปัญหาที่ดินทำกินและหนี้สินเกษตรกร การขับเคลื่อนเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ยังไม่เต็มศักยภาพ การค้าชายแดนที่ยังไม่กระจายรายได้สู่ชุมชน รวมถึงการท่องเที่ยวและ SMEs ที่ยังต้องยกระดับด้านคุณภาพและตลาด ประเด็นเหล่านี้จึงจำเป็นต้องเร่งผลักดันแก้ไขในระยะต่อไป เพื่อยกระดับเศรษฐกิจจังหวัดจากฐานการผลิตขั้นต้นไปสู่เศรษฐกิจมูลค่าสูง เชื่อมโยงภาคเกษตร อุตสาหกรรม การค้า การท่องเที่ยว และบริการเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ อันจะนำไปสู่การเพิ่มรายได้ ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความสามารถในการแข่งขันของจังหวัดสระแก้วอย่างยั่งยืน

๑.๒.๒ สถานการณ์ด้านสังคมที่สำคัญ

๑. โครงสร้างประชากรและการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ จังหวัดสระแก้วมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่สะท้อนถึงการเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างชัดเจน โดยในปี ๒๕๖๘ จังหวัดมีประชากรจำนวน ๕๖๐,๘๔๗ คน ซึ่งลดลงจากปี ๒๕๖๔ ที่มีจำนวน ๕๖๑,๙๙๒ คน แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มที่ลดลงของจำนวนประชากร ขณะเดียวกันสัดส่วนประชากรสูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี ๒๕๖๔ มีสัดส่วนผู้สูงอายุร้อยละ ๑๖.๒๑ เพิ่มเป็นร้อยละ ๑๙.๒๒ ในปี ๒๕๖๘ และคาดว่าจังหวัดจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์

ภายในปี ๒๕๗๔ สถานการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นสวนทางกับสัดส่วนประชากรวัยเด็กและวัยแรงงานที่มีแนวโน้มลดลง ส่งผลให้อัตราส่วนภาระพึ่งพิงเพิ่มสูงขึ้น ครัวเรือนต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายด้านการดูแลผู้สูงอายุ สุขภาพและสวัสดิการมากขึ้น ขณะที่ความสามารถในการออมลดลง อันอาจส่งผลต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือนและคุณภาพชีวิตของประชาชนในระยะยาว ดังนั้น การเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัยจึงเป็นภารกิจสำคัญที่จังหวัดจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ทั้งด้านสุขภาพ การดูแลระยะยาว รายได้หลังวัยเกษียณ และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ นอกจากนี้อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดมีแนวโน้มผันผวน โดยลดลงจาก ๗๒.๕ ปี ในปี ๒๕๖๑ เหลือ ๗๑.๙ ปี ในปี ๒๕๖๘ ขณะที่ค่าเฉลี่ยระดับประเทศอยู่ที่ ๗๒.๐ ปี ทั้งนี้ อายุคาดเฉลี่ยของเพศหญิงสูงกว่าเพศชายอย่างต่อเนื่อง สะท้อนถึงความแตกต่างด้านสุขภาวะและความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตระหว่างเพศ เมื่อเปรียบเทียบกับระดับประเทศพบว่า จังหวัดสระแก้วมีอายุคาดเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศในบางช่วงปี โดยเฉพาะเพศชาย จึงควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค และการลดปัจจัยเสี่ยงต่อการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในระยะยาว

๒. ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น จังหวัดสระแก้วยังคงเผชิญปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โดยในปี ๒๕๖๗ อัตราการคลอดหรือการตั้งครรภ์ในกลุ่มวัยรุ่นอายุ ๑๕ – ๑๙ ปี อยู่ที่ ๒๖.๒ ต่อประชากรหญิงหนึ่งพันคน ซึ่งสูงกว่าค่ากลางของประเทศที่ ๑๘.๖ ต่อประชากรหญิงหนึ่งพันคน สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาระบบป้องกันและดูแลเยาวชนในเชิงรุก ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของมารดาวัยรุ่น ครอบครัว และทารกในหลายมิติ ทั้งด้านการศึกษา โอกาสในการประกอบอาชีพ ความพร้อมในการเลี้ยงดูบุตร สุขภาพกายและสุขภาพจิต ตลอดจนพัฒนาการของเด็กในระยะยาว จึงจำเป็นต้องผลักดันมาตรการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นอย่างต่อเนื่อง ผ่านความร่วมมือระหว่างครอบครัว โรงเรียน ชุมชน โรงพยาบาล และหน่วยงานด้านสังคม เพื่อสร้างระบบดูแล เยียวยา และเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้แก่เด็กและเยาวชนอย่างรอบด้าน

๓. คุณภาพการศึกษาและผลิตภาพแรงงาน การศึกษาและศักยภาพของแรงงานเป็นข้อจำกัดสำคัญต่อการยกระดับรายได้และขีดความสามารถในการแข่งขันของจังหวัดสระแก้ว โดยพบว่าอัตราการเข้าเรียนขั้นพื้นฐานยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ อีกทั้งยังมีปัญหาเด็กออกกลางคัน โดยในปี ๒๕๖๘ อัตราการเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษาของจังหวัด อยู่ที่ร้อยละ ๘๘.๘๐ ต่ำกว่าค่ากลางของประเทศที่ร้อยละ ๘๙.๖๖ สะท้อนถึงข้อจำกัดด้านโอกาสในการศึกษาต่อและการสะสมทุนมนุษย์ ขณะที่ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา โดยเฉพาะคะแนน O-NET ในรายวิชาหลัก ได้แก่ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และภาษาไทย ในปี ๒๕๖๘ อยู่ที่ ๓๒.๐๖ คะแนน ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกับค่ากลางของประเทศที่ ๓๒.๐๘ คะแนน อย่างไรก็ตาม เยาวชนยังให้ความสนใจในการเรียนสายอาชีพค่อนข้างน้อย ส่งผลให้จังหวัดขาดแคลนแรงงานทักษะวิชาชีพที่สามารถรองรับภาคเศรษฐกิจสมัยใหม่ได้อย่างเพียงพอ สำหรับด้านผลิตภาพแรงงาน พบว่ามีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง จาก ๙๘,๐๔๗.๙๐ บาทต่อคน ในปี ๒๕๖๑ เหลือ ๘๔,๗๗๔.๓๐ บาทต่อคน ในปี ๒๕๖๗ สะท้อนให้เห็นถึงข้อจำกัดด้านทักษะ ความรู้ เทคโนโลยี และประสิทธิภาพในการผลิตของแรงงานในพื้นที่ ประกอบกับแรงงานส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษา และภาคเกษตรยังต้องพึ่งพาแรงงานต่างด้าวเป็นหลัก จึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนาทุนมนุษย์ผ่านการยกระดับคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมการเรียนสายอาชีพ และการพัฒนาทักษะแรงงานทั้ง Upskill, Reskill และ New Skill ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจจังหวัด

๔. การบริการสาธารณสุข จังหวัดสระแก้วมีแนวโน้มการเข้าถึงบุคลากรทางการแพทย์ลดลง โดยสัดส่วนแพทย์ต่อประชากรจาก ๑:๓,๔๘๓ ในปี ๒๕๖๔ ลดลงเป็น ๑:๓,๒๗๒ ในปี ๒๕๖๘ แสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดด้านบุคลากรทางการแพทย์และการกระจายบริการสุขภาพในพื้นที่ อีกทั้งจังหวัดยังเผชิญความท้าทายจากการเพิ่มขึ้นของประชากรแฝง แรงงานต่างด้าวข้ามแดน และประชาชนกลุ่มเปราะบางตามแนวชายแดน รวมถึงภาระการดูแลผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยติดเตียง และประชาชนที่ต้องการการดูแลระยะยาว สถานการณ์ดังกล่าวทำให้ระบบสาธารณสุขของจังหวัดจำเป็นต้องพัฒนาไปสู่ระบบบริการที่ครอบคลุม

เชื่อมโยง และเน้นการป้องกันโรคเชิงรุกมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนาระบบบริการปฐมภูมิ การดูแลสุขภาพระดับชุมชน และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสนับสนุนการให้บริการสุขภาพ

๕. หนี้สินครัวเรือน ความเหลื่อมล้ำ และความยากจน จังหวัดสระแก้วมีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้นจาก ๑๐๑,๒๘๑ บาท ในปี ๒๕๕๐ เป็น ๑๗๓,๒๐๐ บาท ในปี ๒๕๖๘ ซึ่งสะท้อนภาระทางเศรษฐกิจของครัวเรือนที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่เป็นหนี้เพื่อการใช้จ่ายในครัวเรือนและการลงทุนทางการเกษตร ขณะเดียวกันมีความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ที่ใกล้เคียงกับค่ากลางของประเทศ โดยปี ๒๕๖๘ จังหวัดสระแก้วมีค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายได้เท่ากับ ๐.๒๕๙ ส่วนค่ากลางของประเทศอยู่ที่ ๐.๒๕๙ แสดงให้เห็นถึงกลุ่มประชากรบางส่วนยังมีข้อจำกัดในการเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจ รายได้ แหล่งทุน และบริการพื้นฐาน ส่งผลให้กลุ่มเปราะบางมีความเสี่ยงสูงต่อการตกอยู่ในภาวะยากจนซ้ำซาก ดังนั้น จังหวัดจำเป็นต้องผลักดันมาตรการลดหนี้ครัวเรือน เพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ เสริมสร้างความรู้ทางการเงิน และพัฒนาระบบคุ้มครองทางสังคมให้ครอบคลุมกลุ่มเปราะบางอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ จำนวนครัวเรือนยากจนเป้าหมายในระบบ TPMAP มีความผันผวนอย่างชัดเจน โดยปี ๒๕๖๕ มีครัวเรือนเป้าหมาย จำนวน ๖,๘๕๘ ครัวเรือน ขณะที่ปี ๒๕๖๘ มีจำนวน ๑,๐๘๐ ครัวเรือน ก่อนเพิ่มขึ้นเป็น ๒,๖๘๘ ครัวเรือน ในปี ๒๕๖๙ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๔๘.๘๙ จากปีก่อนหน้า เมื่อพิจารณาจำแนกตามมิติความยากจนในปี ๒๕๖๙ พบว่ามิติด้านเศรษฐกิจมีจำนวนครัวเรือนตกเกณฑ์สูงสุด ๒,๐๒๒ ครัวเรือน รองลงมา ได้แก่ ด้านสุขภาพ ๕๖๗ ครัวเรือน และด้านมาตรฐานความเป็นอยู่ ๔๙๒ ครัวเรือน สะท้อนถึงความเปราะบางในด้านเศรษฐกิจของคนในพื้นที่ ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงของจำนวนครัวเรือนเป้าหมายอาจเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงฐานข้อมูล เกณฑ์การคัดกรอง และสถานการณ์เศรษฐกิจของครัวเรือน จึงยังไม่สามารถสรุปได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงของความยากจนจริงทั้งหมด จังหวัดควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบช่วยเหลือครัวเรือนยากจนแบบมุ่งเป้า การส่งเสริมอาชีพและรายได้ ตลอดจนการบูรณาการความช่วยเหลือตามสภาพปัญหารายมิติ เพื่อสนับสนุนเป้าหมายการลดความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

๖. สถานการณ์ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เนื่องด้วยจังหวัดสระแก้วมีการขยายตัวของเมืองและเศรษฐกิจมากขึ้น ซึ่งมีผลทำให้สถานการณ์ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมีความเสี่ยงเพิ่มมากขึ้น สังเกตได้จากจำนวนคดีแจ้งความตามฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศเพิ่มขึ้นจาก ๑๓๑ คดี ในปี ๒๕๖๔ เพิ่มขึ้นเป็น ๑๗๕ คดี ในปี ๒๕๖๘ และจำนวนคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์จาก ๓๐๐ คดี ในปี ๒๕๖๔ เพิ่มขึ้นเป็น ๕๕๐ คดี ในปี ๒๕๖๘ สำหรับอุบัติเหตุจราจรของจังหวัดสระแก้วมีแนวโน้มดีขึ้นจากปี ๒๕๖๒ มีอัตราการเกิดอุบัติเหตุ ๒๙.๔ ครั้งต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน มีผู้เสียชีวิต ๖ คนต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน และผู้บาดเจ็บ ๓๑.๙๖ คนต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน ลดลงในปี ๒๕๖๘ เป็นอัตราการเกิดอุบัติเหตุ ๒๖.๕๗ ครั้งต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน ผู้เสียชีวิต ๓.๕๗ คนต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน และผู้บาดเจ็บ ๒๐.๑๕ คนต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าจำนวนสถิติการเกิดเหตุต่าง ๆ ส่งผลต่อความมั่นคงปลอดภัยและคุณภาพชีวิตของคนในจังหวัด จึงจำเป็นต้องบูรณาการจากทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ

โดยสรุป สถานการณ์ด้านสังคม คุณภาพชีวิต ทุนมนุษย์ และความมั่นคงในชีวิตของจังหวัดสระแก้ว สะท้อนให้เห็นถึงความท้าทายเชิงโครงสร้างที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง ทั้งการเข้าสู่สังคมสูงวัย ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น คุณภาพการศึกษา ผลิตภาพแรงงานที่ลดลง ข้อจำกัดด้านบริการสาธารณสุข ภาระหนี้สินครัวเรือน ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ตลอดจนความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ประเด็นเหล่านี้มีความเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิด และส่งผลโดยตรงต่อศักยภาพการพัฒนาของจังหวัดในระยะยาว ดังนั้น การพัฒนาจังหวัดสระแก้วในระยะต่อไปจำเป็นต้องมุ่งยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน พัฒนาทุนมนุษย์ ลดความเหลื่อมล้ำ เสริมสร้างความมั่นคงทางสังคม เพื่อให้จังหวัดสามารถเติบโตได้อย่างมั่นคง สมดุล และยั่งยืน

๑.๒.๓ สถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ

๑. การบริหารจัดการน้ำและปัญหาภัยแล้งซ้ำซาก สระแก้วตั้งอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำสำคัญ ได้แก่ ลุ่มน้ำบางปะกงและลุ่มน้ำโตนเลสาบ ซึ่งเป็นฐานทรัพยากรน้ำที่มีความสำคัญต่อการอุปโภคบริโภค การเกษตร และการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัด อย่างไรก็ตาม จังหวัดยังคงเผชิญข้อจำกัดด้านการเก็บกักน้ำและการบริหารจัดการน้ำต้นทุนอย่างมีนัยสำคัญ แม้จะมีอ่างเก็บน้ำจำนวน ๑๖ แห่ง มีความจุรวมประมาณ ๒๘๑.๒๔ ล้านลูกบาศก์เมตร แต่สามารถเก็บกักน้ำได้จริงเพียง ๑๓.๑๖ ล้านลูกบาศก์เมตร หรือคิดเป็นเพียงร้อยละ ๔.๖๗ ของความจุรวมเท่านั้น อีกทั้งปริมาณการเก็บกักน้ำยังมีแนวโน้มลดลงจาก ๐.๒๗ ล้านลูกบาศก์เมตร ในปี ๒๕๖๓ เหลือ ๐.๑๐ ลูกบาศก์เมตร ในปี ๒๕๖๙ สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและอาจส่งผลกระทบต่อการผลิตสินค้าเกษตรในระยะยาว นอกจากนี้ ปริมาณน้ำต้นทุนเมื่อเทียบกับความต้องการใช้น้ำลดลงเหลือประมาณ ๑๑๗ ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ สะท้อนให้เห็นถึงความเปราะบางของระบบบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้งที่ความต้องการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตรเพิ่มสูงขึ้น ขณะที่ศักยภาพการกักเก็บและกระจายน้ำยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างเพียงพอ สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลให้จังหวัดสระแก้วประสบปัญหาภัยแล้งซ้ำซากอย่างรุนแรง โดยเฉพาะพื้นที่อำเภอวัฒนานคร ซึ่งเป็นพื้นที่ประสบภัยแล้งสูงที่สุดในภาคตะวันออก ครอบคลุมพื้นที่กว่า ๔๑๒,๓๘๙ ไร่ รวมถึงพื้นที่อำเภออื่น ๆ ที่ยังขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและน้ำเพื่อการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง ปัญหานี้จึงเป็นข้อจำกัดเชิงโครงสร้างที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อความมั่นคงทางน้ำ ความมั่นคงทางอาหาร รายได้ของเกษตรกร และคุณภาพชีวิตของประชาชนในระยะยาว รวมถึงปัญหาอุทกภัยที่ประชาชนได้รับผลกระทบจากสถานการณ์อุทกภัยในปี ๒๕๖๙ ซึ่งเป็นอีกหนึ่งประเด็นสำคัญของจังหวัดที่ต้องมีการบริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อความต้องการและมีความเหมาะสมเพื่อรองรับภัยพิบัติในอนาคต

๒. สถานการณ์ขยะมูลฝอยและข้อจำกัดด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม สถานการณ์ขยะมูลฝอยของจังหวัดสระแก้วมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้นจาก ๓๘๐.๖๘ ตันต่อวัน ในปี ๒๕๕๙ เพิ่มขึ้นเป็น ๕๓๓.๕๗ ตันต่อวัน ในปี ๒๕๖๘ ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการขยายตัวของชุมชนเมือง การค้า การท่องเที่ยว และการเคลื่อนย้ายของประชากร รวมถึงขยะที่ไหลเข้ามาจากนอกพื้นที่ ซึ่งทำให้ภาระในการบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สะท้อนถึงข้อจำกัดของท้องถิ่นในหลายด้าน ทั้งงบประมาณ บุคลากร เทคโนโลยี ระบบคัดแยกขยะต้นทาง และการขาดแคลนสถานที่กำจัดขยะที่ได้มาตรฐาน ปัญหาดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาวะของประชาชน ภาพลักษณ์ของเมือง และความสามารถในการรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวของจังหวัดในอนาคต ดังนั้น การจัดการขยะมูลฝอยจึงควรได้รับการยกระดับให้เป็นวาระสำคัญของจังหวัด โดยมุ่งเน้นการจัดการขยะอย่างครบวงจร ตั้งแต่การลดปริมาณขยะต้นทาง การคัดแยกขยะในครัวเรือนและชุมชน การเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บขน การพัฒนาสถานที่กำจัดขยะที่ได้มาตรฐาน ตลอดจนการศึกษาความเป็นไปได้ในการนำขยะไปใช้ประโยชน์ เช่น การผลิตพลังงานจากขยะ หรือการแปรรูปเป็นวัสดุหมุนเวียน เพื่อให้การจัดการสิ่งแวดล้อมของจังหวัดเป็นไปอย่างยั่งยืน

๓. ทรัพยากรป่าไม้และปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับสัตว์ป่า ในปี ๒๕๖๘ จังหวัดสระแก้วมีพื้นที่ป่าไม้ประมาณ ๙๓๙,๗๗๓.๑๕ ไร่ หรือคิดเป็น ร้อยละ ๒๒.๐๑ ของพื้นที่จังหวัด ครอบคลุมพื้นที่ป่าสงวนจำนวน ๑๑ แห่ง และพื้นที่ป่าอนุรักษ์จำนวน ๓ แห่ง โดยในช่วงปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘ พื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย เฉลี่ยร้อยละ ๐.๐๒ ต่อปี สะท้อนให้เห็นว่าพื้นที่ป่าไม้โดยรวมยังคงอยู่ในระดับใกล้เคียงเดิม อย่างไรก็ตาม จังหวัดยังคงเผชิญปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าอนุรักษ์และป่าสงวนอันเนื่องมาจากข้อจำกัดด้านที่ดินทำกินของประชาชน ความต้องการขยายพื้นที่เกษตรกรรม และสภาพป่าบางส่วนที่เสื่อมโทรม ส่งผลให้เกิดแรงกดดันต่อทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศของจังหวัดอย่างต่อเนื่อง อีกหนึ่งปัญหาสำคัญ คือ ความขัดแย้งระหว่างคนกับสัตว์ป่า โดยเฉพาะกรณีช้างป่ารุกล้ำออกมาหากินในพื้นที่เกษตรกรรมและชุมชนบริเวณพื้นที่ราบเชิงเขาและรอบแนวเขตป่า ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อพืชผลทาง

การเกษตร ที่อยู่อาศัย ทรัพย์สิน และความปลอดภัยของประชาชน ปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการบริหารจัดการพื้นที่กันชนระหว่างป่าอนุรักษ์กับชุมชน การพัฒนาระบบเฝ้าระวังช้างป่า การสร้างแนวป้องกันที่เหมาะสม และการส่งเสริมรูปแบบการอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับสัตว์ป่าอย่างสมดุล

โดยสรุป สถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดสระแก้วสะท้อนให้เห็นถึงความท้าทายเชิงโครงสร้างที่จำเป็นต้องได้รับการผลักดันอย่างต่อเนื่อง ทั้งปัญหาการกักเก็บน้ำต้นทุนที่อยู่ในระดับต่ำ ภัยแล้งซ้ำซาก การเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะมูลฝอย ข้อจำกัดด้านการกำจัดขยะอย่างถูกสุขลักษณะ การบุกรุกพื้นที่ป่า และความขัดแย้งระหว่างคนกับสัตว์ป่า ประเด็นเหล่านี้ล้วนส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน ความมั่นคงทางเศรษฐกิจฐานเกษตร และความยั่งยืนของการพัฒนาจังหวัดในระยะยาว ดังนั้น จังหวัดสระแก้วควรมุ่งยกระดับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการการบริหารจัดการน้ำ การจัดการขยะ การอนุรักษ์ป่าไม้ และการจัดการปัญหาคนกับสัตว์ป่าเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างสมดุลระหว่างการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร การพัฒนาเศรษฐกิจ และการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๒. ปัจจัยและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่คาดว่าจะส่งผลต่อการพัฒนา

๒.๑ ปัจจัยและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในมิติปัญหาชายแดน

จังหวัดสระแก้วเป็นจังหวัดชายแดนที่มีอาณาเขตติดต่อกับราชอาณาจักรกัมพูชาเป็นระยะทางยาวกว่า ๑๖๕ กิโลเมตร และมีจุดผ่านแดนสำคัญหลายแห่ง อาทิ จุดผ่านแดนถาวรบ้านคลองลึก จุดผ่านแดนถาวรบ้านเขาดิน รวมถึงจุดผ่านแดนในพื้นที่อำเภอตาพระยา คลองหาด และโคกสูง ลักษณะดังกล่าวทำให้จังหวัดสระแก้วมีบทบาทสำคัญในฐานะประตูเศรษฐกิจ การค้า การท่องเที่ยว และโลจิสติกส์เชื่อมโยงภูมิภาคอินโดจีน อย่างไรก็ตาม ความเป็นพื้นที่ชายแดนยังทำให้จังหวัดต้องเผชิญกับปัจจัยความเสี่ยงและความเปลี่ยนแปลงหลายประการ ซึ่งอาจส่งผลต่อทิศทางการพัฒนาในระยะต่อไป ดังนี้

๒.๑.๑ ข้อพิพาทและความอ่อนไหวตามแนวชายแดนไทย - กัมพูชา

แนวโน้ม/สถานการณ์: พื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา ยังคงมีความอ่อนไหวจากประเด็นเขตแดน การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ชายแดน การเคลื่อนย้ายคน สินค้า และแรงงานข้ามแดน รวมถึงสถานการณ์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามบริบททางการเมือง เศรษฐกิจ และความมั่นคง ทั้งในระดับประเทศและระดับพื้นที่ แม้โดยภาพรวมจะมีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานไทย - กัมพูชาอย่างต่อเนื่อง แต่หากเกิดเหตุการณ์ความตึงเครียดหรือความไม่เข้าใจในพื้นที่ชายแดน อาจส่งผลต่อการเปิด - ปิดด่าน การค้าชายแดน การเดินทางของประชาชน และความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการได้

ผลกระทบ: ความอ่อนไหวตามแนวชายแดนอาจส่งผลต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจชายแดน การค้าผ่านแดน การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และการท่องเที่ยวเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน อีกทั้งยังอาจกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่ชายแดน ผู้ประกอบการรายย่อย แรงงานข้ามแดน และห่วงโซ่อุปทานของสินค้าเกษตรและสินค้าอุปโภคบริโภค ดังนั้น จังหวัดจำเป็นต้องมีกลไกการประสานงานระดับพื้นที่ที่เข้มแข็ง มีระบบเฝ้าระวังสถานการณ์ และส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างหน่วยงานไทย - กัมพูชา อย่างต่อเนื่อง

๒.๑.๒ ภัยคุกคามจากเครือข่ายอาชญากรรมไซเบอร์

แนวโน้ม/สถานการณ์: ในช่วงที่ผ่านมา เครือข่ายอาชญากรรมไซเบอร์มีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะแก๊งคอลเซ็นเตอร์ การพนันออนไลน์ และเครือข่ายหลอกลวงการลงทุน ซึ่งบางส่วนใช้พื้นที่เมืองชายแดนและเขตเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านเป็นฐานปฏิบัติการ ลักษณะของอาชญากรรมดังกล่าวมีความซับซ้อน เชื่อมโยงข้ามพรมแดน และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการกระทำผิด ส่งผลให้การป้องกันและปราบปรามต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศและการบูรณาการข้อมูลจากหลายหน่วยงาน

ผลกระทบ: ภัยคุกคามดังกล่าวสร้างความเสียหายต่อประชาชนทั้งในและต่างประเทศ กระทบต่อความปลอดภัยทางเศรษฐกิจ ความเชื่อมั่นของนักลงทุน นักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการในพื้นที่

ชายแดน รวมทั้งส่งผลต่อภาพลักษณ์ของจังหวัดสระแก้วในฐานะเมืองประตูชายแดน ดังนั้น การพัฒนาจังหวัดจำเป็นต้องเชื่อมโยงมิติความมั่นคงไซเบอร์เข้ากับการบริหารจัดการชายแดน การคุ้มครองประชาชน และการยกระดับความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างจริงจัง

๒.๑.๓ ปัญหาการลักลอบเข้าเมือง ยาเสพติด และการค้ามนุษย์

แนวโน้ม/สถานการณ์: การลักลอบข้ามแดนผ่านช่องทางธรรมชาติในพื้นที่ชายแดน โดยเฉพาะในอำเภออรัญประเทศ คลองหาด ตาพระยา และโคกสูง ยังคงเป็นประเด็นที่ต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับการขยายตัวของขบวนการค้ามนุษย์รูปแบบใหม่ เช่น การหลอกลวงไปทำงานในธุรกิจผิดกฎหมาย การหลอกลวงออนไลน์ และการบังคับใช้แรงงานในเครือข่ายอาชญากรรมข้ามชาติ ทำให้ปัญหาชายแดนมีความซับซ้อนมากขึ้น

ผลกระทบ: สถานการณ์ดังกล่าวก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านความมั่นคงภายใน การแพร่ระบาดของยาเสพติด การค้ามนุษย์ และการนำพาโรคติดต่อข้ามแดน อีกทั้งยังส่งผลต่อความปลอดภัยของประชาชนในพื้นที่ชายแดนและความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการ ดังนั้น จังหวัดจำเป็นต้องเสริมสร้างระบบเฝ้าระวังชายแดน การจัดระเบียบแรงงานข้ามแดน การบูรณาการฐานข้อมูลด้านความมั่นคง และการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนชายแดนให้มีส่วนร่วมในการป้องกันภัยคุกคาม

๒.๑.๔ ข้อจำกัดด้านกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และพิธีการศุลกากร

แนวโน้ม/สถานการณ์: การค้าชายแดนและการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษยังเผชิญข้อจำกัดจากความซ้ำซ้อนของกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และขั้นตอนการดำเนินงานระหว่างประเทศไทยและกัมพูชา รวมถึงข้อจำกัดของกฎระเบียบในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่ยังไม่ยืดหยุ่นเพียงพอต่อความต้องการของนักลงทุนและผู้ประกอบการสมัยใหม่

ผลกระทบ: ข้อจำกัดดังกล่าวส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการขนถ่ายและเคลื่อนย้ายสินค้า ณ ด่านชายแดน เพิ่มต้นทุนโลจิสติกส์ และอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสินค้าเกษตรหรือสินค้าที่มีข้อจำกัดด้านเวลา นอกจากนี้ ยังลดแรงจูงใจของนักลงทุนในการเข้ามาตั้งฐานการผลิตหรือพัฒนาธุรกิจในพื้นที่จังหวัด จึงจำเป็นต้องผลักดันการพัฒนาระบบศุลกากรดิจิทัล การลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น การจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ และการปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อต่อการค้าและการลงทุนมากยิ่งขึ้น

๒.๑.๕ การแข่งขันจากคู่แข่งในภูมิภาค

แนวโน้ม/สถานการณ์: เส้นทางการค้าและโลจิสติกส์ของจังหวัดสระแก้วกำลังเผชิญการแข่งขันจากเส้นทางขนส่งและด่านการค้าชายแดนของประเทศอื่นในภูมิภาค โดยเฉพาะประเทศที่มีการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ โครงสร้างพื้นฐาน และเทคโนโลยีการค้าชายแดนอย่างรวดเร็ว เช่น จีน เวียดนาม และเส้นทางเศรษฐกิจอื่นที่เชื่อมโยงภูมิภาคอินโดจีน

ผลกระทบ: หากจังหวัดสระแก้วไม่เร่งยกระดับระบบด่านพรมแดนให้เป็นมาตรฐานสากล พัฒนาระบบศุลกากรดิจิทัล และลดต้นทุนโลจิสติกส์ อาจทำให้จังหวัดสูญเสียโอกาสในการเป็นศูนย์กลางการค้าและการขนส่งเชื่อมโยงอินโดจีน ดังนั้น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การยกระดับบริการด่านชายแดน และการสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ประกอบการจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของจังหวัดในอนาคต

๒.๒ ปัจจัยและแนวโน้มด้านเทคโนโลยีและการปฏิวัติดิจิทัล

การเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจดิจิทัลเป็นแนวโน้มสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาของจังหวัดสระแก้วอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะการขยายตัวของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ระบบ Internet of Things (IoT) ระบบอัตโนมัติ และปัญญาประดิษฐ์ (AI) ซึ่งเข้ามามีบทบาทต่อภาคการผลิต การบริการ การค้า การเกษตร และการบริหารจัดการภาครัฐ สำหรับจังหวัดสระแก้ว แนวโน้มดังกล่าวเป็นโอกาสในการยกระดับภาคเกษตรไปสู่เกษตรอัจฉริยะ การพัฒนาระบบตลาดดิจิทัลสำหรับสินค้า OTOP/SMEs การเพิ่มช่องทางจำหน่ายสินค้าเกษตรและสมุนไพร รวมถึงการพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการจังหวัด อย่างไรก็ตาม แรงงานทักษะต่ำอาจได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและระบบอัตโนมัติ หากไม่มีการพัฒนาทักษะใหม่

อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น จังหวัดจำเป็นต้องเร่งพัฒนากำลังคนด้านดิจิทัล การ Reskill/Upskill แรงงาน และส่งเสริมผู้ประกอบการให้สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถในการแข่งขัน

๒.๓ ปัจจัยและแนวโน้มด้านโครงสร้างประชากรและสังคมสูงวัย

ประเทศไทยและจังหวัดสระแก้วกำลังก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ โดยมีแนวโน้มประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะที่สัดส่วนประชากรวัยแรงงานและวัยเด็กลดลง ส่งผลให้อัตราส่วนภาระพึ่งพิงเพิ่มสูงขึ้น ครัวเรือนต้องรับภาระค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ การดูแลผู้สูงอายุ และสวัสดิการมากขึ้น ขณะเดียวกัน อัตราการออมของครัวเรือนมีแนวโน้มลดลง อย่างไรก็ตาม สังคมสูงวัยมิได้เป็นเพียงข้อจำกัด แต่ยังเป็นโอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจสูงวัย หรือ Silver Economy และ Longevity Economy โดยจังหวัดสามารถต่อยอดการพัฒนาสินค้าและบริการด้านสุขภาพ สมุนไพร การดูแลผู้สูงอายุ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุเพื่อรองรับความต้องการของประชากรสูงวัยทั้งในจังหวัดและภูมิภาค

๒.๔ ปัจจัยและแนวโน้มด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและเศรษฐกิจสีเขียว

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อจังหวัดสระแก้วอย่างชัดเจน โดยเฉพาะปัญหาภัยแล้งซ้ำซาก ปัญหาอุทกภัย ปริมาณน้ำกักเก็บที่ลดลง ความผันผวนของผลผลิตทางการเกษตร และความเสี่ยงต่อความมั่นคงทางน้ำและอาหาร ขณะเดียวกัน กระแสโลกและนโยบายของภาครัฐให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียวและโมเดลเศรษฐกิจ BCG ซึ่งมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรชีวภาพอย่างคุ้มค่า การหมุนเวียนทรัพยากร และการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สำหรับจังหวัดสระแก้ว แนวโน้มดังกล่าวเป็นทั้งความเสี่ยงและโอกาส กล่าวคือ จังหวัดจำเป็นต้องปรับตัวต่อภัยแล้งและความผันผวนของภูมิอากาศด้วยการบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมเกษตรใช้น้ำน้อย เกษตรอินทรีย์ เกษตรปลอดภัย และการพัฒนาเมืองสมุนไพร ขณะเดียวกันควรผลักดันอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ พลังงานสะอาด และการจัดการขยะอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดสอดคล้องกับทิศทางเศรษฐกิจสีเขียวและความยั่งยืนในระยะยาว

๒.๕ ปัจจัยและแนวโน้มด้านพฤติกรรมผู้บริโภค การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และ Soft Power ทางวัฒนธรรม

พฤติกรรมผู้บริโภคยุคใหม่มีแนวโน้มให้ความสำคัญกับสุขภาพ โภชนาการ ความปลอดภัยของอาหาร การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และประสบการณ์ที่มีความหมายมากขึ้น ควบคู่กับนโยบายส่งเสริม Soft Power ของภาครัฐที่มุ่งใช้ทุนทางวัฒนธรรม อาหาร สมุนไพร ศิลปะ ประวัติศาสตร์ และวิถีชุมชนเป็นกลไกสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ แนวโน้มดังกล่าวเป็นโอกาสสำคัญของจังหวัดสระแก้วในการต่อยอดสินค้าเกษตรปลอดภัย ผลิตภัณฑ์สมุนไพร อาหารพื้นถิ่น และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น อุทยานแห่งชาติปางสีดา และแหล่งท่องเที่ยวเชิงอารยธรรมโบราณ เช่น ปราสาทสด๊กก๊อกธม ปราสาทเขาน้อยสีชมพู ตลอดจนวิถีชุมชนและวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งสามารถพัฒนาให้เป็นแบรนด์การท่องเที่ยวระดับภูมิภาคได้ หากมีการยกระดับมาตรฐานบริการ การเล่าเรื่อง การตลาดดิจิทัล และการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างเป็นระบบ

โดยสรุปปัจจัยและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่คาดว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาจังหวัดสระแก้วในระยะต่อไป มีทั้งปัจจัยด้านชายแดน ความมั่นคง อาชญากรรมข้ามชาติ เทคโนโลยีดิจิทัล โครงสร้างประชากร สังคมสูงวัย การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เศรษฐกิจสีเขียว และพฤติกรรมผู้บริโภคยุคใหม่ ปัจจัยเหล่านี้ล้วนมีผลต่อขีดความสามารถในการแข่งขัน คุณภาพชีวิต ความมั่นคง และความยั่งยืนของจังหวัด ดังนั้น จังหวัดสระแก้วจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สามารถรับมือกับความเสี่ยงและใช้ประโยชน์จากโอกาสใหม่ได้อย่างสมดุล โดยเฉพาะการยกระดับระบบบริหารจัดการชายแดน การพัฒนากำลังคนและเทคโนโลยี การปรับตัวต่อสังคมสูงวัย การสร้างเศรษฐกิจสีเขียว และการต่อยอดทุนทางวัฒนธรรม ธรรมชาติ และประวัติศาสตร์เพื่อขับเคลื่อนจังหวัดสู่เมืองชายแดนแห่งคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจมูลค่าสูงอย่างยั่งยืน

๓. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของจังหวัด

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของจังหวัดสระแก้ว พบว่าจังหวัดมีจุดแข็งเชิงพื้นที่ที่โดดเด่นหลายประการ ทั้งการเป็นจังหวัดชายแดนที่มีบทบาทสำคัญด้านการค้าและโลจิสติกส์เชื่อมโยงอินโดจีน ฐานทรัพยากรเกษตรที่หลากหลาย ศักยภาพด้านเกษตรปลอดภัย สมุนไพร วิถีชุมชน วัฒนธรรมท้องถิ่น และแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและอารยธรรมโบราณ อย่างไรก็ตาม จังหวัดยังคงเผชิญข้อจำกัดเชิงโครงสร้างภายในที่เป็นอุปสรรคต่อการยกระดับการพัฒนา ได้แก่ ปัญหาน้ำต้นทุนไม่เพียงพอ การถือครองที่ดินที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ ความเปราะบางของกลุ่มเกษตรกร ปัญหาสังคมสูงวัย การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น การขาดระบบฐานข้อมูลกลาง และการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่ยังไม่เต็มศักยภาพ

เมื่อพิจารณาปัจจัยภายนอก พบว่า จังหวัดสระแก้วยังมีโอกาสสำคัญจากนโยบายภาครัฐ ทั้งการสนับสนุนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ นโยบายเมืองสมุนไพร โมเดลเศรษฐกิจ BCG แผนยุทธศาสตร์น้ำแห่งชาติ การพัฒนาระบบดิจิทัลภาครัฐ โครงสร้างพื้นฐานคมนาคม และกระแสความต้องการสินค้าเกษตรปลอดภัย สินค้าสุขภาพ และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เพิ่มสูงขึ้น ขณะเดียวกันยังมีอุปสรรคจากปัจจัยภายนอกที่ต้องเฝ้าระวัง ได้แก่ อาชญากรรมข้ามชาติ ยาเสพติด การค้ามนุษย์ อาชญากรรมไซเบอร์ ความผันผวนของเศรษฐกิจ ต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น และข้อจำกัดด้านกฎหมายระหว่างประเทศที่ยังไม่เอื้อต่อการค้าและการลงทุนอย่างเต็มที่

การจัดทำเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดสระแก้ว ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๕) ช่วงที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) ได้ใช้เครื่องมือ SWOT Analysis วิเคราะห์ถึงจุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และภัยคุกคาม (Threats) มาวิเคราะห์สถานการณ์ของจังหวัด ดังนี้

ตารางวิเคราะห์สภาพแวดล้อมจังหวัดสระแก้ว (SWOT Analysis)

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
S๑ มีฐานการผลิตภาคเกษตรที่หลากหลาย ทั้งอ้อย มันสำปะหลัง ข้าว ข้าวโพด ไม้ผล และพืชเศรษฐกิจสำคัญ สามารถต่อยอดสู่เกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ และเกษตรมูลค่าสูงได้ **S๒** มีศักยภาพด้านสมุนไพรและภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถพัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจสุขภาพและเมืองสมุนไพรได้ **S๓** เป็นจังหวัดชายแดนที่มีบทบาทเป็นประตูการค้าและโลจิสติกส์เชื่อมโยงประเทศกัมพูชา เวียดนาม และภูมิภาคอินโดจีน **S๔** มีทุนทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและแหล่งอารยธรรมโบราณที่มีศักยภาพ เช่น อุทยานแห่งชาติปางสีดา และปราสาทสด็กก๊อกธม **S๕** มีอัตลักษณ์วิถีชุมชน วัฒนธรรมท้องถิ่น และความหลากหลายทางชาติพันธุ์ สามารถต่อยอดสู่การท่องเที่ยวโดยชุมชนและ Soft Power ได้ **S๖** มีหน่วยงานด้านความมั่นคง สาธารณสุข และภาคีเครือข่ายในพื้นที่ชายแดนที่สามารถบูรณาการเพื่อดูแลความปลอดภัยและคุณภาพชีวิตของประชาชน	**W๑** ปริมาณน้ำต้นทุนและระบบกักเก็บน้ำไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้เพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภค ทำให้เกิดภัยแล้งซ้ำซาก **W๒** เกษตรกรจำนวนมากไม่มีเอกสารสิทธิ์หรือถือครองที่ดินไม่มั่นคง ทำให้ขาดโอกาสเข้าถึงทุนและมาตรการสนับสนุนจากภาครัฐ ตลอดจนมีอำนาจต่อรองด้านราคาต่ำ และยังพึ่งพาพ่อค้าคนกลางสูง **W๓** ผลผลิตทางการเกษตรและสมุนไพรยังขาดการส่งเสริมเพื่อเพิ่มผลิตภาพและสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่คุณค่า **W๔** คุณภาพการศึกษาและทักษะแรงงานยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของเศรษฐกิจสมัยใหม่ เขตเศรษฐกิจพิเศษ และภาคอุตสาหกรรม **W๕** ระบบดูแลผู้สูงอายุ ผู้พิการ กลุ่มเปราะบาง และระบบฐานข้อมูลกลางยังขาดการบูรณาการอย่างเป็นเอกภาพ **W๖** การขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วและการประชาสัมพันธ์เพื่อดึงดูดการลงทุนยังไม่เต็มศักยภาพ **W๗** การจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมยังมีข้อจำกัดทั้งด้านงบประมาณ เทคโนโลยี และสถานที่กำจัดขยะที่ได้มาตรฐาน **W๘** นักท่องเที่ยวและผู้เยี่ยมเยือนไม่พักค้างคืนเมื่อเดินทางเข้ามาในพื้นที่ ทำให้เศรษฐกิจไม่หมุนเวียนไปยังชุมชน ผู้ประกอบการที่พัก ร้านอาหารและบริการ

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threat)
O๑ นโยบายภาครัฐสนับสนุนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและโลจิสติกส์ **O๒** นโยบายเมืองสมุนไพร และโมเดลเศรษฐกิจ BCG เปิดโอกาสให้จังหวัดต่อยอดเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ สมุนไพร และสินค้าเพื่อสุขภาพ **O๓** แผนยุทธศาสตร์น้ำแห่งชาติและการสนับสนุนจากหน่วยงานด้านชลประทาน สามารถนำมาใช้แก้ไขปัญหาน้ำต้นทุนและภัยแล้งได้ **O๔** กระแสความต้องการสินค้าเกษตรปลอดภัย อาหารสุขภาพ สมุนไพร และผลิตภัณฑ์ชีวภาพเพิ่มสูงขึ้น **O๕** การพัฒนาระบบดิจิทัลภาครัฐและเทคโนโลยีสมัยใหม่เอื้อต่อการพัฒนาฐานข้อมูลกลาง การบริการประชาชน และเกษตรอัจฉริยะ **O๖** นโยบาย Soft Power และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เปิดโอกาสให้จังหวัดยกระดับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อารยธรรมโบราณ และวิถีชุมชน **O๗** การเข้าสู่สังคมสูงวัยเปิดโอกาสให้จังหวัดพัฒนาสินค้าและบริการด้านสุขภาพ สมุนไพร การดูแลผู้สูงอายุ และเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ	**T๑** ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ยาเสพติด การค้ามนุษย์ การลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมาย และภัยคุกคามตามแนวชายแดน **T๒** เครือข่ายอาชญากรรมไซเบอร์ แก๊งคอลเซ็นเตอร์ และการพนันออนไลน์ในพื้นที่ชายแดนประเทศเพื่อนบ้านส่งผลต่อความปลอดภัยและภาพลักษณ์จังหวัด **T๓** ความซ้ำซ้อนของกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และขั้นตอนพิธีการศุลกากรระหว่างประเทศ ยังไม่เอื้อต่อการค้าและการลงทุนอย่างเต็มที่ **T๔** ต้นทุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตร เช่น ปุ๋ย พลังงาน และค่าขนส่ง มีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นตามภาวะตลาดโลก **T๕** ความผันผวนของเศรษฐกิจโลกและความไม่แน่นอนของสถานการณ์บริเวณชายแดน ส่งผลต่อกำลังซื้อ การค้าชายแดน การลงทุน และรายได้ของประชาชน **T๖** การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทำให้ภัยแล้งรุนแรงขึ้น กระทบต่อภาคเกษตร น้ำต้นทุน และความมั่นคงทางอาหาร **T๗** การแข่งขันด้านโลจิสติกส์และด่านการค้าจากประเทศคู่แข่งในภูมิภาค อาจทำให้จังหวัดสูญเสียโอกาสในการเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงอินโดจีน

จากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคามของจังหวัดสระแก้วดังกล่าวสามารถนำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบเมตทริกซ์ (TOWS Matrix) เพื่อกำหนดแนวทาง/ประเด็นการขับเคลื่อนสำคัญดังนี้

ตารางการวิเคราะห์ TOWS Matrix จังหวัดสระแก้ว

กลยุทธ์	แนวทางยุทธศาสตร์	ประเด็น/ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์
กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy) ใช้จุดแข็งเพื่อสร้างประโยชน์จากโอกาส	ใช้ศักยภาพความเป็นเมืองชายแดน ฐานเกษตร สมุนไพร วัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเชื่อมโยงกับนโยบาย SEZ, BCG, Herbal City, Soft Power และความต้องการสินค้าเกษตรปลอดภัย	๑. ส่งเสริมการผลิตเกษตรอัจฉริยะ เกษตรมูลค่าสูง การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า ประยุกต์ใช้นวัตกรรมเพื่อเพิ่มผลิตภาพการผลิต และพัฒนาเป็นศูนย์กลางสินค้าเกษตรปลอดภัยและสมุนไพร ๒. ส่งเสริมการท่องเที่ยวคุณค่าสูง การกีฬา เศรษฐกิจสร้างสรรค์ และทุนทางวัฒนธรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถและสร้างภาพลักษณ์ให้โดดเด่น รวมถึงยกระดับการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสู่มาตรฐานระดับชาติและนานาชาติ ๓. ส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว (SEZ) และอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของจังหวัด ๔. ใช้ประโยชน์จากพื้นที่ชายแดนและระบบคมนาคมที่เชื่อมโยงอินโดจีนในการขยายตลาดสินค้าและบริการ
กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy) ใช้โอกาสเพื่อลดจุดอ่อน	ใช้นโยบายภาครัฐ งบประมาณส่วนกลาง เทคโนโลยีดิจิทัล และกระแสเศรษฐกิจสีเขียว เพื่อแก้ไขข้อจำกัดภายในด้านน้ำ ที่ดิน เกษตรกร คุณภาพชีวิต เศรษฐกิจการค้า และการลงทุน	๑. พัฒนาแหล่งน้ำ ระบบกระจายน้ำ และระบบการบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อแก้ปัญหาน้ำต้นทุน ภัยแล้งซ้ำซาก และปัญหาอุทกภัย ๒. ยกระดับเกษตรกรรายย่อยสู่เกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ และสมุนไพรมูลค่าสูง รวมถึงส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน เพื่อลดการพึ่งพาพ่อค้าคนกลาง ๓. ยกระดับผู้ประกอบการ วิสาหกิจชุมชน และเศรษฐกิจฐานราก

กลยุทธ์	แนวทางยุทธศาสตร์	ประเด็น/ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์
		ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล ๔. พัฒนาคุณภาพชีวิตและทุนมนุษย์ โดยใช้โอกาสจากนโยบายผู้สูงอายุ การศึกษา ทักษะอาชีพ และดิจิทัล เพื่อแก้ปัญหาสังคมสูงวัย กลุ่มเปราะบาง เยาวชน และแรงงานทักษะต่ำ ๕. พัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวและบริการให้สามารถรองรับการพักค้างคืนเพื่อสร้างได้ให้กับผู้ประกอบการและชุมชนในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น ตลอดจนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ เพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ ๖. พัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสม เพื่อรองรับการขยายตัวของเมือง การลงทุนและการพัฒนาในอนาคต ๗. พัฒนาศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (OSS), Digital Customs, Business Center และการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อดึงดูดการลงทุน รองรับ SEZ และระบบโลจิสติกส์การค้าชายแดน ๘. พัฒนาฐานข้อมูลกลางเพื่อการตัดสินใจเชิงนโยบาย โดยบูรณาการข้อมูลด้านน้ำ ที่ดิน เกษตรกร กลุ่มเปราะบาง ผู้สูงอายุ ความมั่นคง และสิ่งแวดล้อม ๙. ใช้นโยบายเศรษฐกิจสีเขียว เศรษฐกิจหมุนเวียน พลังงานสะอาด เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม ยกระดับระบบจัดการขยะมูลฝอยแบบครบวงจร และเพิ่มการนำทรัพยากรกลับมาใช้ประโยชน์
กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy) ใช้จุดแข็งเพื่อลดผลกระทบจากอุปสรรค	ใช้ศักยภาพด้านพื้นที่ชายแดน หน่วยงานความมั่นคง ฐานชุมชน และระบบสาธารณสุข เพื่อรับมือภัยคุกคามข้ามชาติ ยาเสพติด อาชญากรรมไซเบอร์ และความผันผวนทางเศรษฐกิจ	๑. ใช้เครือข่ายความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนเฝ้าระวังยาเสพติด การค้ามนุษย์ และการลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมาย ๒. ใช้กลไกความร่วมมือไทย - กัมพูชา ลดผลกระทบจากข้อพิพาทชายแดนและอาชญากรรมข้ามชาติ ๓. ใช้ฐานเกษตรที่หลากหลายเพื่อลดความเสี่ยงจากราคาสินค้าเกษตรและต้นทุนการผลิตที่ผันผวน ๔. ใช้ศักยภาพการค้าชายแดนและโลจิสติกส์เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันกับประเทศคู่แข่งในภูมิภาค ๕. ส่งเสริมการลงทุนและกระจายฐานเศรษฐกิจเพื่อลดความเสี่ยงจากการพึ่งพาการค้าชายแดนและภาคเศรษฐกิจบางสาขา ๖. ใช้ทุนวัฒนธรรมและชุมชนเข้มแข็งสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมต่อปัญหายาเสพติดและอาชญากรรม ๗. ส่งเสริมการพัฒนาทุนมนุษย์และทักษะแห่งอนาคตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและตลาดแรงงาน
กลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy) ลดจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงอุปสรรค	ลดความเปราะบางภายในของจังหวัด พร้อมวางระบบป้องกันความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอก โดยเฉพาะปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม	๑. จัดทำฐานข้อมูลที่ดินทำกินและกลุ่มเกษตรกรเปราะบาง เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินและการเข้าถึงทุน ๒. จัดทำระบบเฝ้าระวังชายแดนและอาชญากรรมไซเบอร์แบบบูรณาการ ๓. ยกระดับการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบต่อสุขภาพและภาพลักษณ์เมือง ๔. พัฒนาระบบดูแลผู้สูงอายุ เด็ก เยาวชน และกลุ่มเปราะบาง เพื่อลดความเสี่ยงต่อความยากจนซ้ำซากและปัญหาสังคม

สรุปผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis และ TOWS Matrix

จากการวิเคราะห์พบว่า จังหวัดสระแก้วมีจุดแข็งด้านทำเลชายแดน เกษตรกรรม สมุนไพร วัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยว และเครือข่ายความมั่นคงในพื้นที่ แต่ยังมีจุดอ่อนเชิงโครงสร้างด้านน้ำ ที่ดิน เกษตรกร คุณภาพการศึกษา ฐานข้อมูลกลาง และการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ขณะเดียวกัน จังหวัดมีโอกาสจากนโยบายรัฐด้าน SEZ, BCG, Herbal City, Soft Power และระบบดิจิทัล แต่ต้องเผชิญอุปสรรคจากภัยคุกคามชายแดน อาชญากรรมไซเบอร์ ต้นทุนการผลิต ภัยแล้ง และการแข่งขันในภูมิภาค

ดังนั้น ตำแหน่งยุทธศาสตร์ของจังหวัดจึงเหมาะสมกับกลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy) เป็นหลัก กล่าวคือ จังหวัดมีโอกาสจากปัจจัยภายนอกอยู่ในระดับสูง แต่ยังมีจุดอ่อนภายในหลายประการที่ต้องเร่งแก้ไข โดยใช้โอกาสภายนอกมาแก้ไขจุดอ่อนภายใน เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากโอกาสเชิงนโยบาย เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และตลาดได้อย่างเต็มศักยภาพ อย่างไรก็ตาม ยังควรมีกลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy) เพื่อใช้จุดแข็งและโอกาสสร้างการเติบโตใหม่ กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy) เพื่อเสริมภูมิคุ้มกันต่อภัยคุกคามและความไม่แน่นอนในอนาคต รวมถึงกลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy) เพื่อลดจุดอ่อนและรับมือกับอุปสรรคที่เกิดจากสถานการณ์ภายนอก

๔. เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๕)

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดสระแก้ว ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๕) “จังหวัดสระแก้วเมืองแห่งคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจมูลค่าสูง สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดสระแก้วระยะ ๒๐ ปี สะท้อนถึงความมุ่งมั่นเชิงยุทธศาสตร์ในการยกระดับโครงสร้างการพัฒนาจังหวัดในทุกมิติอย่างมีบูรณาการ โดยมุ่งเน้นการเปลี่ยนผ่านสระแก้วจากจังหวัดทางผ่านสู่การเป็น “เมืองแห่งคุณภาพชีวิต” ที่ประชาชนทุกกลุ่มและทุกช่วงวัยเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม มีความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย สุขภาวะ สวัสดิการสังคม และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พร้อมทั้งมีความพร้อมอย่างรอบด้านในการรองรับการก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ และการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองอย่างยั่งยืน

ในมิติด้าน “เศรษฐกิจมูลค่าสูง” จังหวัดสระแก้วมุ่งปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานรากและภาคการผลิตเดิมด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยยกระดับภาคการเกษตร เกษตรแปรรูป สินค้าปลอดภัย และเมืองสมุนไพร ไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่อุปทาน ควบคู่ไปกับการต่อยอดต้นทุนทางธรรมชาติ วัฒนธรรม และอารยธรรมขอมโบราณอันเป็นอัตลักษณ์ เพื่อยกระดับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเชิงวัฒนธรรมให้มีมาตรฐานสากล ตลอดจนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานคมนาคมและระบบศุลกากรดิจิทัล เพื่อส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (SEZ) และผลักดันให้สระแก้วเป็นศูนย์กลางการค้าชายแดน สัมพันธไมตรี และโลจิสติกส์ระดับภูมิภาคที่เชื่อมโยงสู่อินโดจีน

ท้ายที่สุดเป้าหมาย “สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” ยึดมั่นบนกรอบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล ทั้งการเร่งแก้ไขปัญหาแหล่งน้ำกักเก็บ ขยะมูลฝอย และป่าไม้ โดยประยุกต์ใช้โมเดลเศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model) เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อน เพื่อให้การเติบโตทางเศรษฐกิจและการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนดำเนินไปคู่กับการรักษาฐานทรัพยากรธรรมชาติและความมั่นคงปลอดภัยตามแนวชายแดนอย่างมั่นคงและยั่งยืนในระยะยาว

๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด ๒๐ ปี และถ่ายทอดในแต่ละช่วงระยะเวลา ๕ ปี

การถ่ายทอดเป้าหมาย ในแต่ละช่วงระยะเวลา ๕ ปี		ค่าเป้าหมาย			
		พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐	พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕	พ.ศ. ๒๕๗๖ – ๒๕๘๐	พ.ศ. ๒๕๘๑ – ๒๕๘๕
เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด (๕ ปี)		เมืองชายแดนแห่งความมั่นคง ถิ่นเกษตรและสมุนไพร คุณภาพ แหล่งท่องเที่ยว ชุมชนเชิงนิเวศ และอารยธรรมโบราณ ศูนย์กลางโลจิสติกส์ เชื่อมโยง อินโดจีนอย่างยั่งยืน	เมืองแห่งคุณภาพชีวิต และเศรษฐกิจมูลค่าสูง	เมืองแห่งคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจมูลค่าสูง และการเติบโตอย่างสมดุล	จังหวัดสระแก้ว เมืองแห่งคุณภาพชีวิต และเศรษฐกิจมูลค่าสูง สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ตชว.๑ ร้อยละของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเพิ่มขึ้น (ค่าฐาน ปี ๒๕๖๗ = ๕๗,๓๑๔.๖๙)		๕	๖	๗
	ตชว.๒ คะแนนดัชนีความก้าวหน้าของคนเพิ่มขึ้น (ค่าฐาน ปี ๒๕๖๗ = ๐.๖๑๘๘)		๐.๑	๐.๒	๐.๓
	ตชว.๓ ร้อยละของจำนวนคนที่มีมาตรฐานความเป็นอยู่ตามเกณฑ์ TPMAP เพิ่มขึ้น (ค่าฐาน ปี ๒๕๖๘ = ๓,๘๙๔)		๕๐	๖๐	๗๐
	ตชว.๔ สัดส่วนประชากรยากจนลดลง (ค่าฐาน ปี ๒๕๖๗ = ๑๖.๐๐)		๑๐	๑๑	๑๒
	ตชว.๕ ร้อยละของรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น (ค่าฐาน ปี ๒๕๖๘ = -๑๒.๖๕)		๑๕	๑๖	๑๗
	ตชว.๖ ร้อยละของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรเพิ่มขึ้น (ค่าฐาน ปี ๒๕๖๗ = ๑๓,๙๖๖.๖๖)		๑๕	๑๖	๑๗
	ตชว.๗ อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาวะเพิ่มขึ้น (ค่าฐาน ปี ๒๕๖๘ = ๖๘.๒๕)		๒.๕	๒.๖	๒.๗
	ตชว.๘ อัตราการเข้าเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น (ค่าฐาน ปี ๒๕๖๘ = ๘๘.๘)		๑๕	๑๖	๑๗
	ตชว.๙ ผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้น (ค่าฐาน ปี ๒๕๖๗ = ๘๔,๗๗๔.๓๐)		๒๕,๐๐๐	๒๗,๐๐๐	๓๐,๐๐๐

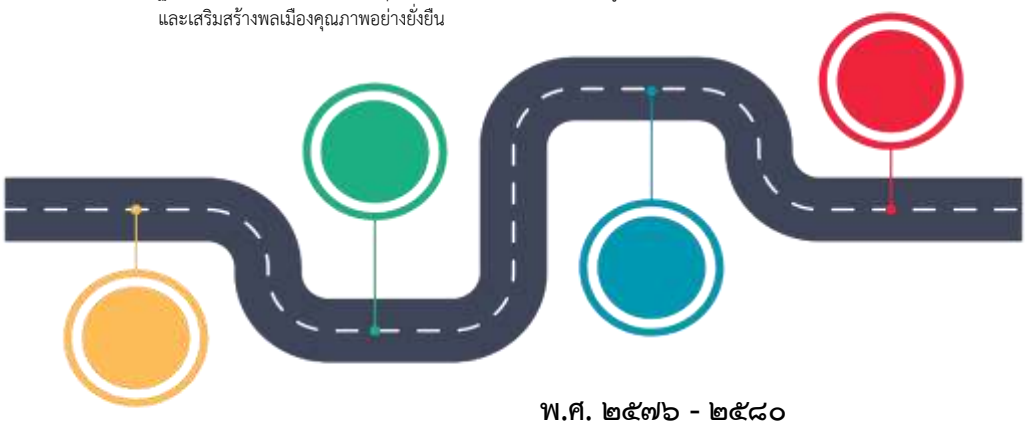
จังหวัดสระแก้ว กำหนดเป้าหมายการพัฒนาในแต่ละช่วงระยะ ๕ ปี ให้มีลำดับการพัฒนาที่ต่อเนื่องและสะท้อนระดับความก้าวหน้าของจังหวัด โดยกำหนดเงื่อนไขการเปลี่ยนผ่าน (Transition Conditions) เป็นกรอบในการพิจารณาความพร้อมก่อนก้าวสู่การพัฒนาในระยะถัดไป ครอบคลุมผลลัพธ์สำคัญด้านคุณภาพชีวิต การลดความยากจน การพัฒนาเศรษฐกิจมูลค่าสูง ความพร้อมของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและระบบการค้าชายแดน การลงทุนและการจ้างงาน ความมั่นคงทางน้ำ การพัฒนาทุนมนุษย์ ตลอดจนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ผลการดำเนินงานและระดับการบรรลุเงื่อนไข

ของแต่ละช่วงจะใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดทิศทาง มาตรการ แผนงาน และโครงการใน Roadmap ของช่วงระยะถัดไป เพื่อให้การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดระยะ ๒๐ ปี เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีทิศทางชัดเจน และสามารถติดตามประเมินผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังต่อไปนี้

ช่วงระยะ	เป้าหมายการพัฒนา	ระดับการพัฒนา	เงื่อนไขการเปลี่ยนผ่านที่ต้องเกิดขึ้น
พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	เมืองชายแดนแห่งความมั่นคง ถิ่นเกษตรและสมุนไพรคุณภาพ แหล่งท่องเที่ยวชุมชนเชิงนิเวศ และอารยธรรมโบราณ ศูนย์กลางโลจิสติกส์เชื่อมโยงอินโดจีนอย่างยั่งยืน	วางฐานการพัฒนา	มีโครงสร้างพื้นฐานและกลไกพื้นฐานด้านชายแดน เกษตร น้ำ การท่องเที่ยว โลจิสติกส์ และความมั่นคง พร้อมนำบทเรียนจากตัวชี้วัดที่ยังไม่บรรลุมาแก้ไขเชิงโครงสร้าง
พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	เมืองแห่งคุณภาพชีวิต และเศรษฐกิจมูลค่าสูง	ยกระดับฐานเดิมสู่ผลลัพธ์ที่ประชาชนและเศรษฐกิจได้รับจริง	๑) ระบบบริการและการแก้ปัญหาความยากจนแบบมุ่งเป้ามีผลชัดเจน ๒) ระบบน้ำสามารถรองรับการอุปโภคบริโภคและการผลิตได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ๓) ด่าน/SEZ มีระบบอำนวยความสะดวกและกลไกดึงดูดการลงทุน ใช้งานจริง ๔) เกษตรและท่องเที่ยวสร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น ๕) การศึกษาและทักษะแรงงานดีขึ้นตามทิศทางเศรษฐกิจ
พ.ศ. ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐	เมืองแห่งคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจมูลค่าสูง และการเติบโตอย่างสมดุล	ขยายผลและสร้างความสมดุล	๑) คุณภาพชีวิตและโอกาสเข้าถึงบริการดีขึ้นอย่างทั่วถึง ๒) ความยากจนลดลงต่อเนื่องและไม่กระจุกตัว ๓) SEZ/การค้า/ลงทุนเชื่อมโยงเศรษฐกิจฐานรากมากขึ้น ๔) ระบบน้ำมีความมั่นคงมากขึ้น ๕) เศรษฐกิจเติบโตโดยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความเหลื่อมล้ำ
พ.ศ. ๒๕๘๑ - ๒๕๘๕	จังหวัดสระแก้ว เมืองแห่งคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจมูลค่าสูงสู่การพัฒนายั่งยืน	ยกระดับสู่ความยั่งยืนและความสามารถในการแข่งขันระยะยาว	๑) ระบบเมือง บริการ และสิ่งแวดล้อมมีความยืดหยุ่นและยั่งยืน ๒) เศรษฐกิจมูลค่าสูงเป็นฐานหลักมากขึ้น ๓) การลงทุนและโลจิสติกส์เชื่อมโยงภูมิภาคอย่างมีประสิทธิภาพ ๔) ประชาชนมีสุขภาวะ การศึกษา และผลิตภาพสูงขึ้นต่อเนื่อง ๕) การใช้ทรัพยากรและการเติบโตทางเศรษฐกิจอยู่บนฐานสีเขียวและคาร์บอนต่ำ

แผนที่นำทาง (Roadmap)

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด ๒๐ ปี

พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕

- เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด (๕ ปี) : เมืองแห่งคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจมูลค่าสูง
- ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย : ร้อยละของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๕), คะแนนดัชนีความก้าวหน้าของคนเพิ่มขึ้น (๐.๑๐ คะแนน), ร้อยละของจำนวนคนที่มีมาตรฐานความเป็นอยู่ตามเกณฑ์ TPMAP เพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๕๐), สัดส่วนประชากรยากจนลดลง (ร้อยละ ๑๐), ร้อยละของรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๑๕), ร้อยละของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรเพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๑๕), อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาวะเพิ่มขึ้น (๒.๕ ปี), อัตราการเข้าเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๑๕), ผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้น (๒๕,๐๐๐ บาทต่อคน)
- แผนงานหลัก : ๑. ยกระดับเมืองน่าอยู่ อัจฉริยะปลอดภัย และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ๒. ยกระดับเศรษฐกิจมูลค่าสูงและเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน ๓. ยกระดับคุณภาพชีวิต พัฒนาคนสมรรถนะสูง และเสริมสร้างพลเมืองคุณภาพอย่างยั่งยืน

พ.ศ. ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐

- เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด (๕ ปี) : เมืองแห่งคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจมูลค่าสูงและการเติบโตอย่างสมดุล
- ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย : ร้อยละของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๖), คะแนนดัชนีความก้าวหน้าของคนเพิ่มขึ้น (๐.๒๐ คะแนน), ร้อยละของจำนวนคนที่มีมาตรฐานความเป็นอยู่ตามเกณฑ์ TPMAP เพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๖๐), สัดส่วนประชากรยากจนลดลง (ร้อยละ ๑๑), ร้อยละของรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๑๖), ร้อยละของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรเพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๑๖), อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาวะเพิ่มขึ้น (๒.๖ ปี), อัตราการเข้าเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๑๖), ผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้น (๒๗,๐๐๐ บาทต่อคน)
- แผนงานหลัก : ๑. ยกระดับเมืองน่าอยู่ อัจฉริยะปลอดภัย และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ๒. ยกระดับเศรษฐกิจมูลค่าสูงและเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน ๓. ยกระดับคุณภาพชีวิต พัฒนาคนสมรรถนะสูง และเสริมสร้างพลเมืองคุณภาพอย่างยั่งยืน

พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

- เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด (๕ ปี) : เมืองชายแดนแห่งความมั่นคงถิ่นเกษตรและสมุนไพรคุณภาพ แหล่งท่องเที่ยวชุมชนเชิงนิเวศและอารยธรรมโบราณ ศูนย์กลางโลจิสติกส์เชื่อมโยงอินโดจีนอย่างยั่งยืน
- ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย : ระดับดัชนีความก้าวหน้าของคนเพิ่มขึ้นต่อปี (๐.๗ คะแนน), ร้อยละของอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรต่อปี (ร้อยละ ๕), ร้อยละของอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวต่อปี (ร้อยละ ๕), ร้อยละของอัตราการเติบโตของผู้เยี่ยมเยือนเพิ่มขึ้นต่อปี (ร้อยละ ๑๐), ร้อยละของมูลค่าการค้าชายแดนที่เพิ่มขึ้นต่อปี (ร้อยละ ๑๐), ร้อยละของอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาขนส่งต่อปี (ร้อยละ ๑๐)
- แผนงานหลัก : ๑. เสริมสร้างความมั่นคงเพื่อการพัฒนาพื้นที่ชายแดน และยกระดับคุณภาพชีวิตเพื่อคนทุกกลุ่มทุกช่วงวัย ๒. พัฒนาภาคการเกษตรและสมุนไพรมูลค่าสูง ๓. พัฒนาการท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาคอาเซียน ๔. ยกระดับการเป็นเมืองเขตเศรษฐกิจพิเศษและการค้าชายแดน

พ.ศ. ๒๕๘๑ - ๒๕๘๕

- เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด (๕ ปี) : จังหวัดสระแก้ว เมืองแห่งคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจมูลค่าสูงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
- ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย : ร้อยละของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๗), คะแนนดัชนีความก้าวหน้าของคนเพิ่มขึ้น (๐.๓๐ คะแนน), ร้อยละของจำนวนคนที่มีมาตรฐานความเป็นอยู่ตามเกณฑ์ TPMAP เพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๗๐), สัดส่วนประชากรยากจนลดลง (ร้อยละ ๑๒), ร้อยละของรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๑๗), ร้อยละของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรเพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๑๗), อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาวะเพิ่มขึ้น (๒.๗ ปี), อัตราการเข้าเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๑๗), ผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้น (๓๐,๐๐๐ บาทต่อคน)
- แผนงานหลัก : ๑. ยกระดับเมืองน่าอยู่ อัจฉริยะปลอดภัย และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ๒. ยกระดับเศรษฐกิจมูลค่าสูงและเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน ๓. ยกระดับคุณภาพชีวิต พัฒนาคนสมรรถนะสูง และเสริมสร้างพลเมืองคุณภาพอย่างยั่งยืน

๗. แผนงานหลักและแผนงานย่อยเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด ๒๐ ปี

แผนงานหลัก	แผนงานย่อยในช่วงระยะ ๕ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	แผนงานย่อยในช่วงระยะ ๕ ปี พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	แผนงานย่อยในช่วงระยะ ๕ ปี พ.ศ. ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐	แผนงานย่อยในช่วงระยะ ๕ ปี พ.ศ. ๒๕๘๑ - ๒๕๘๕
แผนงานหลักที่ ๑ ยกระดับเมืองน่าอยู่ อัจฉริยะปลอดภัย และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	**แผนงานย่อยที่ ๑** การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการค้า การค้าชายแดน และการลงทุน **แผนงานย่อยที่ ๒** การพัฒนาตลาดด้านการค้า การค้าชายแดน และการลงทุน **แผนงานย่อยที่ ๓** การสร้างจิตสำนึกตระหนักรู้ในด้านความมั่นคง **แผนงานย่อยที่ ๔** การส่งเสริมความปลอดภัยจากภัยคุกคาม **แผนงานย่อยที่ ๕** การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน **แผนงานย่อยที่ ๖** การเสริมสร้างความมั่นคงเพื่อการพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดน	**แผนงานย่อยที่ ๑** ยกระดับบริการสาธารณะอัจฉริยะและโครงสร้างพื้นฐานอย่างทั่วถึง **แผนงานย่อยที่ ๒** การบริหารจัดการที่ดิน และผังเมืองอย่างสมดุล **แผนงานย่อยที่ ๓** พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐอัจฉริยะที่เชื่อมโยงกัน **แผนงานย่อยที่ ๔** พัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน **แผนงานย่อยที่ ๕** เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารและอาหารปลอดภัย **แผนงานย่อยที่ ๖** พัฒนาเมืองน่าอยู่ชุมชนเข้มแข็ง และสังคมแห่งการมีส่วนร่วม **แผนงานย่อยที่ ๗** เสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตทรัพย์สิน และความปลอดภัยในพื้นที่ทุกรูปแบบ **แผนงานย่อยที่ ๘** บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	**แผนงานย่อยที่ ๑** พัฒนาเมืองและโครงสร้างพื้นฐานอัจฉริยะที่เชื่อมโยงอย่างทั่วถึง **แผนงานย่อยที่ ๒** พัฒนาระบบบริหารจัดการเมืองและบริการภาครัฐอัจฉริยะแบบบูรณาการ **แผนงานย่อยที่ ๓** เสริมสร้างเมืองและชุมชนปลอดภัย พร้อมรับภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ **แผนงานย่อยที่ ๔** บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแบบหมุนเวียน **แผนงานย่อยที่ ๕** พัฒนาชุมชนเข้มแข็งและระบบความมั่นคงทางอาหารที่พึ่งพาตนเองได้	**แผนงานย่อยที่ ๑** ยกระดับสระแก้วสู่เมืองอัจฉริยะน่าอยู่และยั่งยืนระดับมาตรฐานสากล **แผนงานย่อยที่ ๒** พัฒนาระบบบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะด้วยข้อมูลและนวัตกรรมขั้นสูง **แผนงานย่อยที่ ๓** เสริมสร้างเมืองและชุมชนยืดหยุ่น ปลอดภัย และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต **แผนงานย่อยที่ ๔** ยกระดับสู่เมืองคาร์บอนต่ำและการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน **แผนงานย่อยที่ ๕** พัฒนาชุมชนและความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน
แผนงานหลักที่ ๒ ยกระดับเศรษฐกิจมูลค่าสูงและเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน	**แผนงานย่อยที่ ๑** การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร **แผนงานย่อยที่ ๒** การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร **แผนงานย่อยที่ ๓** การพัฒนาคุณภาพและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตร **แผนงานย่อยที่ ๔** พัฒนาระบบการตลาดทางการเกษตร **แผนงานย่อยที่ ๕** การพัฒนาโครงสร้าง	**แผนงานย่อยที่ ๑** พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชน **แผนงานย่อยที่ ๒** ส่งเสริมเศรษฐกิจและตลาดสมัยใหม่ **แผนงานย่อยที่ ๓** พัฒนาวิจัย นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อเศรษฐกิจและสังคม **แผนงานย่อยที่ ๔** พัฒนาเกษตรอัจฉริยะและเกษตรมูลค่าสูง **แผนงานย่อยที่ ๕** พัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปและเศรษฐกิจชีวภาพ	**แผนงานย่อยที่ ๑** ยกระดับผู้ประกอบการและเศรษฐกิจฐานรากสู่เศรษฐกิจนวัตกรรมและดิจิทัล **แผนงานย่อยที่ ๒** ยกระดับเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปอัจฉริยะสู่ห่วงโซ่มูลค่าสูงและเศรษฐกิจชีวภาพ **แผนงานย่อยที่ ๓** พัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง เศรษฐกิจสร้างสรรค์และเศรษฐกิจบริการ **แผนงานย่อยที่ ๔** ยกระดับ การค้า	**แผนงานย่อยที่ ๑** พัฒนาระบบนิเวศเศรษฐกิจนวัตกรรมและผู้ประกอบการศักยภาพสูง **แผนงานย่อยที่ ๒** ยกระดับเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปแห่งอนาคตสู่ตลาดมูลค่าสูง **แผนงานย่อยที่ ๓** ยกระดับสระแก้วสู่จุดหมายการท่องเที่ยวคุณภาพสูงและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ **แผนงานย่อยที่ ๔** พัฒนาการค้า

แผนงานหลัก	แผนงานย่อยในช่วงระยะ ๕ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	แผนงานย่อยในช่วงระยะ ๕ ปี พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	แผนงานย่อยในช่วงระยะ ๕ ปี พ.ศ. ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐	แผนงานย่อยในช่วงระยะ ๕ ปี พ.ศ. ๒๕๘๑ - ๒๕๘๕
	พื้นฐานทางการท่องเที่ยว **แผนงานย่อยที่ ๖** การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว **แผนงานย่อยที่ ๗** ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวที่หลากหลาย **แผนงานย่อยที่ ๘** การพัฒนาระบบการตลาดทางการท่องเที่ยว	**แผนงานย่อยที่ ๖** พัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การกีฬา ไมซ์ และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ **แผนงานย่อยที่ ๗** ส่งเสริมการลงทุนและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ **แผนงานย่อยที่ ๘** ส่งเสริมเศรษฐกิจสีเขียวและพลังงานสะอาด	ชายแดน การลงทุนเศรษฐกิจพิเศษและระบบโลจิสติกส์อัจฉริยะ **แผนงานย่อยที่ ๕** ขับเคลื่อนเศรษฐกิจสีเขียว เศรษฐกิจหมุนเวียนและพลังงานสะอาด	ชายแดน การลงทุน เขตเศรษฐกิจพิเศษและโลจิสติกส์เชื่อมโยงภูมิภาคและสากล **แผนงานย่อยที่ ๕** ขับเคลื่อนเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำและการเติบโตสีเขียวอย่างยั่งยืน
แผนงานหลักที่ ๓ ยกระดับคุณภาพชีวิต พัฒนาคนสมรรถนะสูง และเสริมสร้างพลเมืองคุณภาพอย่างยั่งยืน	**แผนงานย่อยที่ ๑** การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการดำรงชีวิต **แผนงานย่อยที่ ๒** การดำรงตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและแนวพระราชดำริ **แผนงานย่อยที่ ๓** การสร้างเสริมสุขภาวะทุกช่วงวัย **แผนงานย่อยที่ ๔** การยกระดับคุณภาพชีวิต	**แผนงานย่อยที่ ๑** พัฒนาระบบสุขภาวะและเสริมสร้างสุขภาวะของประชาชน **แผนงานย่อยที่ ๒** ยกระดับคุณภาพการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต **แผนงานย่อยที่ ๓** เสริมสร้างทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับอนาคต **แผนงานย่อยที่ ๔** ส่งเสริมการมีงานทำ พัฒนาอาชีพและยกระดับผลิตภาพแรงงาน **แผนงานย่อยที่ ๕** ส่งเสริมความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม **แผนงานย่อยที่ ๖** เสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวและพัฒนาศักยภาพกลุ่มเปราะบาง **แผนงานย่อยที่ ๗** ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกความเป็นพลเมือง **แผนงานย่อยที่ ๘** พัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและแนวทางพระราชดำริ	**แผนงานย่อยที่ ๑** ยกระดับสุขภาวะและคุณภาพชีวิตเชิงรุกสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย **แผนงานย่อยที่ ๒** พัฒนาการศึกษา การเรียนรู้ตลอดชีวิต และทักษะแห่งอนาคต **แผนงานย่อยที่ ๓** พัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจและอาชีพแห่งอนาคต **แผนงานย่อยที่ ๔** สร้างความเสมอภาคทางสังคมและยกระดับคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบาง **แผนงานย่อยที่ ๕** เสริมสร้างพลเมืองคุณภาพ คุณธรรม และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	**แผนงานย่อยที่ ๑** พัฒนาระบบสุขภาวะอัจฉริยะและสังคมอายุยืนอย่างมีคุณภาพ **แผนงานย่อยที่ ๒** ยกระดับสระแก้วสู่สังคมแห่งการเรียนรู้และการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต **แผนงานย่อยที่ ๓** พัฒนาทุนมนุษย์สมรรถนะสูงและกำลังคนที่แข่งขันได้ในระดับภูมิภาค **แผนงานย่อยที่ ๔** สร้างสังคมแห่งโอกาส ความเสมอภาค และการคุ้มครองทางสังคมอย่างทั่วถึง **แผนงานย่อยที่ ๕** ยกระดับพลเมืองคุณภาพ คุณธรรม และการมีส่วนร่วมเพื่อสังคมที่ยั่งยืน

๘. ภาคผนวก

๘.๑ รายละเอียดข้อมูลสถานการณ์การพัฒนาจังหวัดในด้านต่าง ๆ ย้อนหลังระยะ ๕ – ๑๐ ปี

๘.๑.๑ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี (Gross Provincial Product : GPP) และผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP Per capita)

๘.๑.๒ พืชเศรษฐกิจหลัก ปศุสัตว์ และประมงที่สำคัญ

ตารางแสดงข้อมูลด้านพืชเศรษฐกิจของจังหวัดสระแก้ว

ชนิด/พืชเศรษฐกิจ		๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘
ข้าวนาปี	จำนวนเกษตรกร (ราย)	๓๘,๕๓๓	๔๓,๒๓๙	๔๕,๙๖๑	๔๖,๑๙๗	๔๗,๓๓๓	๔๖,๗๒๓	๔๕,๐๖๔	๔๕,๙๖๕
	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	๗๑๖,๕๐๒	๗๓๘,๗๔๓	๗๔๘,๔๐๗	๗๔๘,๐๗๖	๗๖๑,๔๒๓	๗๕๓,๒๒๖	๗๔๘,๑๐๐	๗๔๖,๔๕๘
	ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ (ตัน)	๒๒๗,๒๒๗	๑๘๒,๐๐๔	๒๑๐,๑๘๙	๒๒๗,๖๕๗	๒๓๕,๖๓๗	๒๒๕,๘๗๓	๒๒๑,๕๐๒	๒๒๓,๑๓๐
ลำไย	จำนวนเกษตรกร (ราย)	-	-	๖,๖๙๙	๖,๐๑๓	๔,๙๔๙	๔,๗๙๙	๔,๑๐๙	๓,๘๑๓
	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	๕๖,๐๕๘	๘๒,๙๑๘	๘๒,๒๕๖	๘๒,๕๙๓	๘๐,๙๙๙	๗๘,๒๒๔	๗๗,๘๐๑	๗๗,๓๔๙
มะม่วง	จำนวนเกษตรกร (ราย)	-	-	๑,๒๙๒	๑,๐๐๖	๙๕๑	๙๓๗	๗๕๙	๖๒๓
	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	๑๓,๕๗๒	๑๓,๖๘๒	๑๓,๐๘๗	๑๔,๑๒๖	๑๓,๗๓๓	๑๖,๑๗๘	๑๖,๓๘๓	๑๖,๓๖๑
โกโก้	จำนวนเกษตรกร (ราย)	-	-	๘๗	๙๕	๙๒	๕๔	๒๖	๑๗

ชนิด/พืชเศรษฐกิจ		๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘
	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	๑๘	๑๒๐	๓๑๖	๔๒๔	๔๐๐	๑๙๖	๑๑๓	๑๐๘
ยางพารา	จำนวนเกษตรกร (ราย)	-	-	๒,๐๗๔	๑,๗๖๐	๑,๕๐๕	๑,๖๕๙	๑,๔๖๕	๑,๐๘๕
	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	๗๔,๑๒๗	๗๒,๙๕๘	๗๒,๖๕๕	๗๑,๐๙๐	๗๐,๑๕๐	๖๖,๕๓๘	๖๕,๗๓๗	๖๕,๗๗๒
มันสำปะหลัง	จำนวนเกษตรกร (ราย)	-	-	๑๗,๕๓๖	๑๖,๔๑๐	๑๔,๒๔๔	๑๒,๔๔๓	๑๑,๐๔๖	๙,๐๑๐
	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	๓๕๖,๙๙๗	๓๘๕,๙๐๖	๓๕๔,๘๕๐	๓๕๕,๕๔๑	๓๓๑,๒๔๕	๓๑๕,๒๕๔	๒๖๖,๕๓๘	๒๒๑,๙๗๓
อ้อยโรงงาน	จำนวนเกษตรกร (ราย)	-	-	๔,๕๕๐	๒,๗๔๐	-	๒,๓๘๘	๒,๓๙๔	๒,๓๒๕
	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	๓๔๖,๒๙๖	๓๘๕,๙๘๕	๓๙๕,๙๑๐	๓๙๕,๙๐๙	๓๑๘,๑๔๕	๓๑๔,๕๖๒	๓๔๑,๖๗๕	๓๖๕,๗๔๒
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	จำนวนเกษตรกร (ราย)	-	-	๖,๑๙๒	๕,๕๓๗	๔,๑๘๘	๔,๒๒๘	๓,๓๒๑	๒,๙๘๔
	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	๑๑๔,๘๗๕	๑๒๑,๔๕๙	๑๒๕,๕๕๖	๑๒๗,๑๑๑	๑๓๙,๓๔๒	๑๓๓,๙๔๙	๑๓๓,๗๔๘	๑๓๘,๗๔๓
ปาล์มน้ำมัน	จำนวนเกษตรกร (ราย)	-	-	๑,๖๕๘	๑,๒๑๔	๑,๑๒๙	๑,๑๓๗	๙๘๒	๗๙๔
	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	๔๑,๔๗๒	๔๑,๐๖๕	๔๑,๓๕๒	๔๐,๙๖๙	๔๑,๔๔๐	๔๒,๒๗๑	๔๔,๐๘๘	๔๔,๑๕๕
ไผ่	จำนวนเกษตรกร (ราย)	-	-	๔๓๘	๓๗๕	๓๙๐	๓๖๐	๒๘๔	๒๖๕
	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	๒,๓๐๒	๒,๒๔๒	๒,๓๐๒	๒,๓๐๒	๒,๔๔๒	๒,๘๐๘	๒,๙๑๐	๒,๙๑๐
ชมพู่	จำนวนเกษตรกร (ราย)	-	-	๑๔๓	๑๒๙	๑๔๒	๑๒๙	๑๒๘	๑๒๙
	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	๓๖๘	๓๖๘	๓๖๘	๓๖๘	๓๖๘	๕๐๓	๑,๐๓๒	๑,๐๒๙
พืชผัก	จำนวนเกษตรกร (ราย)	-	-	๑,๕๐๐	๑,๘๖๖	๒,๘๙๒	๒,๕๖๖	๒,๐๓๓	๑,๙๗๓
	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	-	-	๕,๑๕๒	๔,๓๙๕	๓,๐๗๑	๓,๓๕๗	๒,๘๒๘	๒,๒๙๘
มะม่วงหิมพานต์	จำนวนเกษตรกร (ราย)	-	-	๗๔	๕๑	๖๖	๖๖	๒๘	๑๙
	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	-	-	๗๑๓	๔๙๕	๕๙๕	๕๙๓	๒๗๗	๒๔๔
ทุเรียน	จำนวนเกษตรกร (ราย)	-	-	๒๒๔	๒๑๘	๒๙๔	๓๘๗	๔๑๓	๓๖๒
	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	-	-	๑,๓๓๗	๑,๒๙๓	๑,๘๙๐	๒,๖๐๕	๒,๖๒๕	๒,๓๑๐
ยูคาลิปตัส	จำนวนเกษตรกร (ราย)	-	-	๔,๕๑๖	๓,๐๕๕	๓,๐๒๒	๓,๑๖๖	๒,๖๐๓	๑,๖๖๙
	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	-	-	๖๗,๒๘๕	๔๔,๘๑๒	๔๕,๗๖๖	๔๗,๑๗๖	๓๙,๑๙๐	๒๔,๑๖๒

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดสระแก้ว, ๒๕๖๙

ตารางแสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์ของจังหวัดสระแก้ว

ชนิดสัตว์	จำนวน (ตัว)	จำนวนเกษตรกร (ราย)
๑. โคเนื้อ	๙๑,๐๗๗	๙,๔๐๙
๒. โคนม	๒๐,๗๕๙	๔๓๑
๓. กระบือ	๑๓,๔๘๔	๑,๒๒๐
๔. สุกร	๓๗,๐๗๖	๗๘๕
๕. ไก่	๑,๗๑๔,๕๑๗	๓๒,๗๐๘
๖. เป็ด	๓๒๘,๒๒๕	๔,๕๙๒
๗. แพะ	๑๒,๖๖๓	๕๑๔
๘. แกะ	๗๓๗	๓๔
รวม	**๒,๒๑๘,๕๓๘**	**๔๙,๖๙๓**

ที่มา: กรมปศุสัตว์, ๒๕๖๙

ตารางแสดงข้อมูลด้านประมงของจังหวัดสระแก้ว

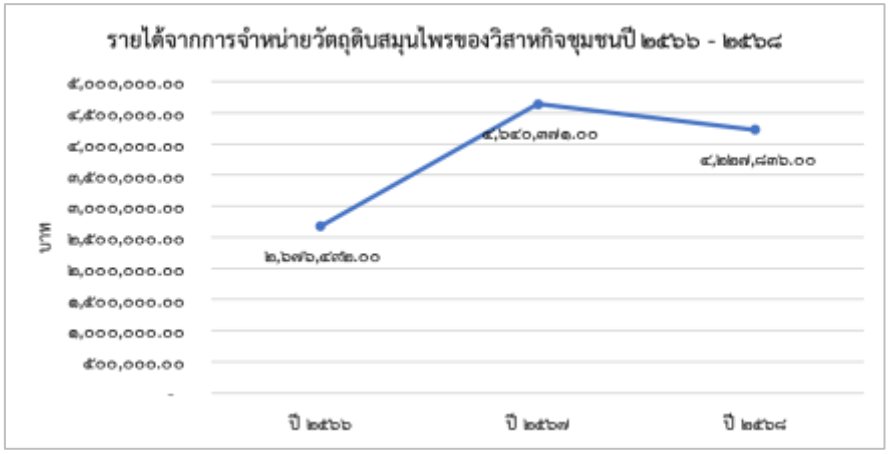
ชนิด/ประมง		๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘
ปลาตะเพียน	จำนวนเกษตรกร (ราย)	๓๓๘	๓๕๖	๓๕๘	๔๖๐	๕๑๕	๕๒๒	๕๑๒	๕๑๘	๕๑๐	๕๐๘
	จำนวน (ไร่)	๓๔๙.๒๑	๓๖๘	๒๒๘	๓๓๕	๓๕๙	๓๕๘	๓๔๗	๓๕๑	๓๔๙	๓๔๕
	ผลผลิต (ตัน)	๘๔.๕๒	๔๖	๒๑๓	๓๐๓	๓๗	๘๐	๗๕	๘๓	๖๑	๘๒
	มูลค่าผลผลิต (พันบาท)	๓,๗๓๘.๗๔	๒,๒๑๑	๑๑,๕๖๐	๑๔,๘๗๘	๑,๖๕๖	๓,๙๖๑	๓,๔๖๖	๓,๘๘๖	๓,๒๘๖	๓,๙๙๖
ปลานิล	จำนวนเกษตรกร (ราย)	๒,๔๑๐	๒,๓๖๘	๔,๐๔๗	๔,๔๒๑	๔,๙๑๖	๔,๘๘๘	๔,๙๘๐	๕,๐๓๙	๔,๙๖๓	๔,๙๗๔
	จำนวน (ไร่)	๒,๑๘๕.๐๑	๒,๑๓๙	๒,๒๒๐	๓,๕๐๑	๓,๙๒๖	๓,๘๓๒	๓,๙๕๘	๔,๐๐๘	๓,๘๘๕	๕,๔๓๕
	ผลผลิต (ตัน)	๖๐๒.๙๘	๕๔๒	๕๗๗	๙๓๖	๑,๐๔๑	๙๔๙	๗๑๘	๘๗๙	๙๖๙	๑,๓๕๕
	มูลค่าผลผลิต (พันบาท)	๓๓,๗๗๖.๔๑	๒๖,๓๑๖	๒๔,๘๒๔	๔๑,๑๓๗	๕๑,๗๑๑	๕๐,๓๕๙	๓๖,๖๓๖	๔๒,๗๗๓	๔๘,๑๙๔	๗๕,๘๑๕
ปลาดุก	จำนวนเกษตรกร (ราย)	๒,๗๑๙	๒๗๗๖	๒,๑๔๕	๒,๒๖๙	๒,๓๓๐	๒,๑๘๕	๒,๐๘๙	๒,๐๙๒	๒,๐๐๓	๒,๐๐๒
	จำนวน (ไร่)	๒,๐๘๑.๙๙	๒,๑๒๖	๒,๓๒๗	๑,๖๕๙	๑,๖๙๗	๑,๕๗๕	๑,๕๑๑	๑,๕๐๗	๑,๔๔๑	๑,๔๔๐
	ผลผลิต (ตัน)	๒,๓๙๘.๕๕	๒,๑๙๓	๒,๓๓๒	๑,๖๖๓	๑,๖๖๕	๑,๔๔๖	๑,๔๔๘	๑,๓๘๐	๑,๒๔๑	๙๓๗
	มูลค่าผลผลิต (พันบาท)	๑๑๖,๓๗๘.๓๑	๑๑๙,๙๐๒	๑๒๐,๑๙๓	๘๘,๒๗๖	๙๐,๒๕๖	๗๕,๔๕๐	๘๒,๙๙๓	๘๙,๗๔๖	๗๐,๕๒๘	๖๐,๔๑๔

ที่มา: ระบบบริการข้อมูลสถิติการประมง, สำนักงานประมงจังหวัดสระแก้ว, ๒๕๖๙

๘.๑.๓ มูลค่าการใช้ยาสมุนไพรในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐและรายได้จากการจำหน่ายวัตถุดิบสมุนไพรของวิสาหกิจชุมชน

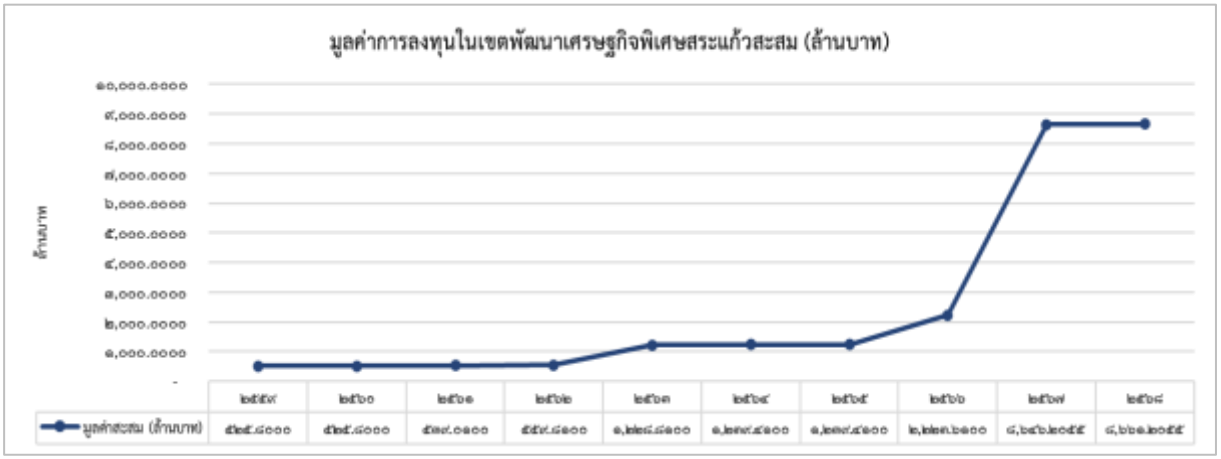

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสระแก้ว, ๒๕๖๙

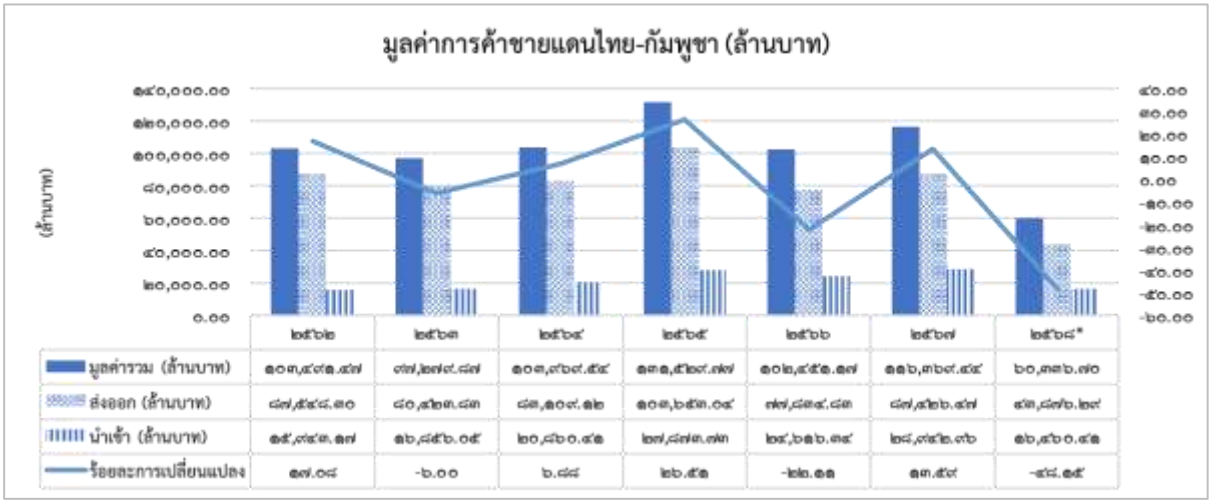
ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสระแก้ว, ๒๕๖๙

๘.๑.๔ มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว, ๒๕๖๙

๘.๑.๔ มูลค่าการค้าชายแดนไทย - กัมพูชา

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระแก้ว, ๒๕๖๙

หมายเหตุ * เดือนมกราคม – สิงหาคม ๒๕๖๘

๘.๑.๕ รายได้จากการท่องเที่ยวและจำนวนผู้เยี่ยมเยือน

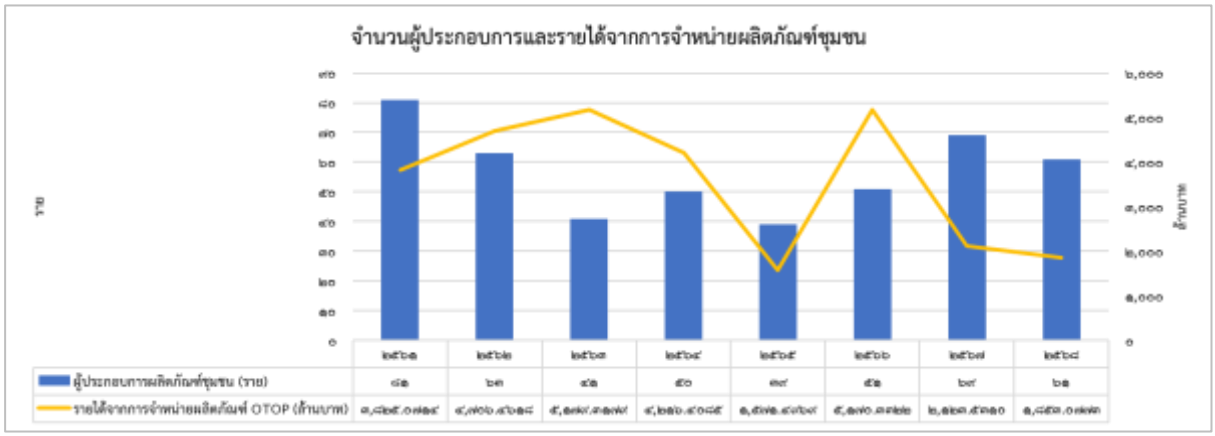

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, ๒๕๖๙

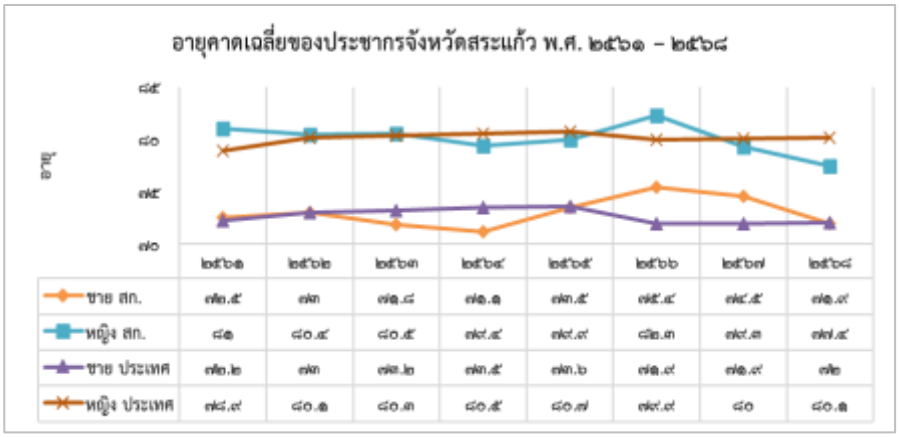
ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, ๒๕๖๙

๘.๑.๖ ผู้ประกอบการและรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน

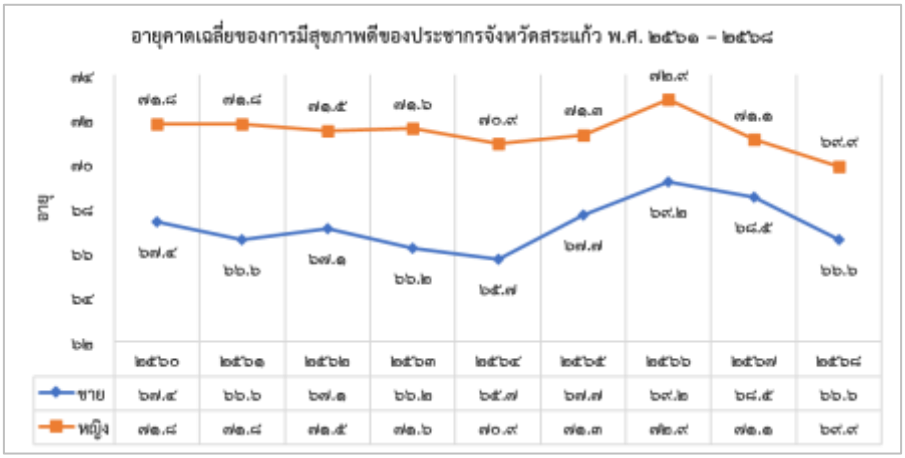

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสระแก้ว, ๒๕๖๙

๘.๑.๗ อายุคาดเฉลี่ยของประชากร

ที่มา : อายุคาดเฉลี่ยประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๘ อ้างอิงตามสารประชากรมหิดล ปีที่ ๓๔ และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว

ที่มา : อายุคาดเฉลี่ยประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๘ อ้างอิงตามสารประชากรมหิดล ปีที่ ๓๔ และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว

๘.๑.๘ ผลทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)

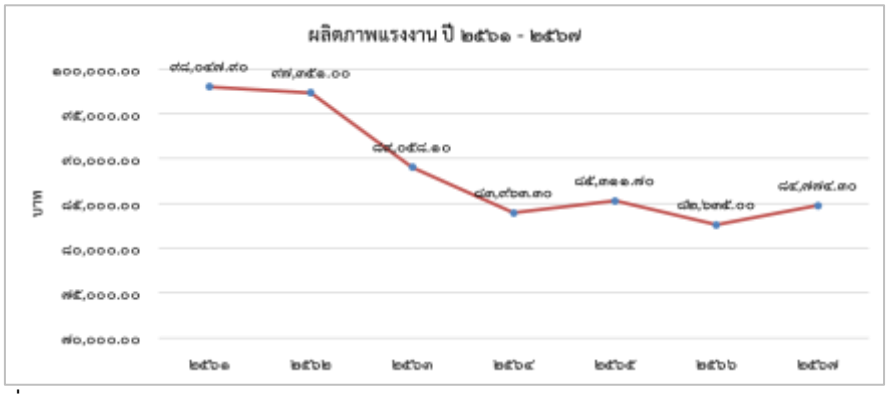
ตารางแสดงข้อมูลผลทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)

ระดับการศึกษา	กลุ่มสาระ/วิชา	ปีการศึกษา											
		๒๕๖๓		๒๕๖๔		๒๕๖๕		๒๕๖๖		๒๕๖๗		๒๕๖๘	
		ประเทศ	สระแก้ว	ประเทศ	สระแก้ว	ประเทศ	สระแก้ว	ประเทศ	สระแก้ว	ประเทศ	สระแก้ว	ประเทศ	สระแก้ว
ประถมศึกษาปีที่ ๖	**คะแนนเฉลี่ยรวม**	**๓๓.๗๐**	**๓๑.๓๔**	**๓๒.๑๕**	**๓๐.๗๖**	**๓๑.๙๓**	**๓๐.๗๖**	**๓๓.๐๗**	**๓๑.๗๙**	**๓๑.๙๕**	**๒๙.๘๗**	**๒๘.๓๐**	**๒๖.๕๕**
	ภาษาไทย	๕๖.๒๐	๕๔.๑๖	๕๐.๓๘	๔๙.๘๘	๕๖.๘๙	๕๒.๙๒	๕๗.๓๐	๕๖.๕๐	๕๔.๒๐	๕๓.๐๘	๔๗.๖๐	๔๖.๒๙
	ภาษาอังกฤษ	๔๓.๕๕	๓๙.๐๗	๓๙.๒๒	๓๕.๓๗	๓๕.๓๗	๓๗.๖๒	๓๗.๓๒	๓๔.๔๙	๓๓.๔๙	๒๘.๕๗	๓๓.๕๘	๒๙.๘๓
	คณิตศาสตร์	๒๙.๙๙	๒๖.๙๗	๓๖.๘๓	๓๕.๑๙	๒๘.๐๖	๒๕.๘๙	๒๙.๙๖	๒๘.๐๔	๒๙.๒๑	๒๖.๔๘	๒๔.๙๐	๒๒.๕๔
	วิทยาศาสตร์	๓๘.๗๘	๓๖.๕๐	๓๔.๓๑	๓๓.๓๖	๓๙.๓๔	๓๗.๓๙	๔๐.๗๕	๓๙.๙๒	๔๒.๘๗	๔๑.๒๐	๓๕.๔๓	๓๔.๑๐

ระดับการศึกษา	กลุ่มสาระ/วิชา	ปีการศึกษา											
		๒๕๖๓		๒๕๖๔		๒๕๖๕		๒๕๖๖		๒๕๖๗		๒๕๖๘	
		ประเทศ	สระแก้ว	ประเทศ	สระแก้ว	ประเทศ	สระแก้ว	ประเทศ	สระแก้ว	ประเทศ	สระแก้ว	ประเทศ	สระแก้ว
มัธยมศึกษาปีที่ ๓	**คะแนนเฉลี่ยรวม**	**๒๘.๘๐**	**๒๗.๒๕**	**๒๗.๖๔**	**๒๖.๔๐**	**๒๘.๕๔**	**๒๗.๔๖**	**๒๗.๕๖**	**๒๖.๕๖**	**๒๘.๑๒**	**๒๗.๖๑**	**๒๘.๑๖**	**๒๗.๑๙**
	ภาษาไทย	๕๔.๒๙	๕๓.๑๒	๕๑.๑๙	๕๑.๒๕	๕๒.๙๕	๕๒.๑๘	๕๐.๗๓	๕๐.๔๑	๔๘.๙๓	๔๙.๒๙	๔๗.๖๐	๔๘.๑๓
	ภาษาอังกฤษ	๓๔.๓๘	๓๑.๗๗	๓๑.๑๑	๒๘.๓๐	๓๒.๐๕	๒๙.๗๕	๓๑.๗๖	๔๐	๓๐.๙๓	๒๙.๗๒	๓๒.๔๖	๓๐.๓๕
	คณิตศาสตร์	๒๕.๔๖	๒๒.๘๙	๒๔.๔๗	๒๒.๔๗	๒๔.๓๙	๒๒.๗๗	๒๕.๓๘	๒๒.๘๕	๒๖.๕๓	๒๕.๒๐	๒๖.๘๑	๒๔.๔๓
	วิทยาศาสตร์	๒๙.๘๙	๒๘.๔๗	๓๑.๔๕	๒๙.๙๙	๓๓.๓๒	๓๒.๕๘	๒๙.๙๓	๒๙.๐๘	๓๔.๒๒	๓๓.๘๒	๓๓.๙๕	๓๓.๐๖
มัธยมศึกษาปีที่ ๖	**คะแนนเฉลี่ยรวม**	**๓๓.๗๙**	**๓๑.๒๗**	**๓๒.๑๑**	**๓๑.๕๗**	**๓๐.๐๔**	**๒๙.๘๓**	**๒๙.๘๒**	**๓๐.๑๔**	**๓๑.๘๖**	**๓๑.๘๙**	**๓๒.๐๘**	**๓๒.๐๖**
	ภาษาไทย	๔๔.๓๖	๔๒.๔๔	๔๖.๔๐	๔๗.๑๘	๔๔.๐๙	๔๔.๕๒	๔๐.๗๘	๔๑.๗๔	๔๒.๒๑	๔๓.๖๑	๔๐.๓๒	๔๐.๔๐
	ภาษาอังกฤษ	๒๙.๙๔	๒๕.๗๕	๒๕.๕๖	๒๔.๐๑	๓๓.๐๐	๓๒.๙๕	๒๖.๑๙	๒๗.๐๕	๓๐.๖๑	๒๙.๓๖	๓๐.๑๕	๓๐.๑๖
	คณิตศาสตร์	๒๖.๐๔	๒๒.๓๘	๒๑.๒๘	๒๐.๔๔	๒๘.๐๘	๒๘.๕๐	๑๙.๙๖	๑๘.๗๒	๒๑.๗๖	๒๐.๙๑	๒๑.๐๐	๒๐.๒๑
	วิทยาศาสตร์	๓๒.๖๘	๓๐.๔๒	๒๘.๖๕	๒๘.๖๗	๒๓.๔๔	๒๒.๔๕	๒๙.๐๙	๒๙.๕๗	๒๘.๙๕	๒๙.๑๑	๓๑.๙๙	๓๒.๓๖
	สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	๓๕.๙๓	๓๕.๓๕	๓๘.๖๗	๓๗.๕๗	๒๑.๖๑	๒๐.๗๒	๓๓.๐๙	๓๓.๖๓	๓๕.๗๗	๓๖.๔๗	๓๖.๙๖	๓๗.๑๕

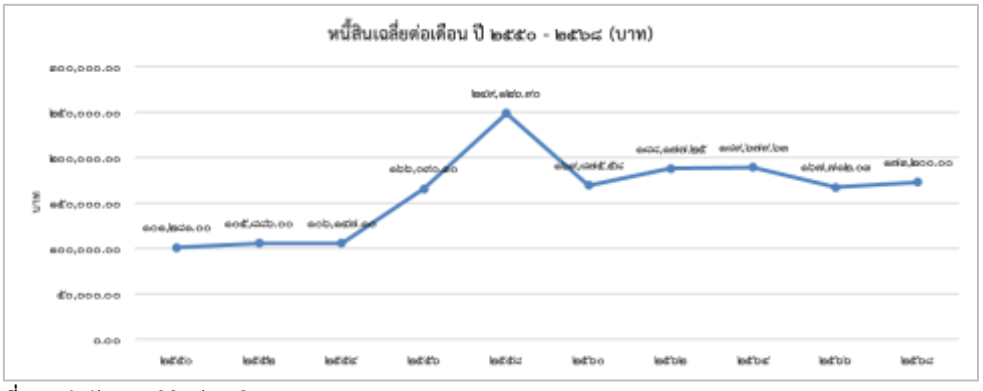
ที่มา: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระแก้ว, ๒๕๖๙

๘.๑.๙ ผลิตภาพแรงงาน

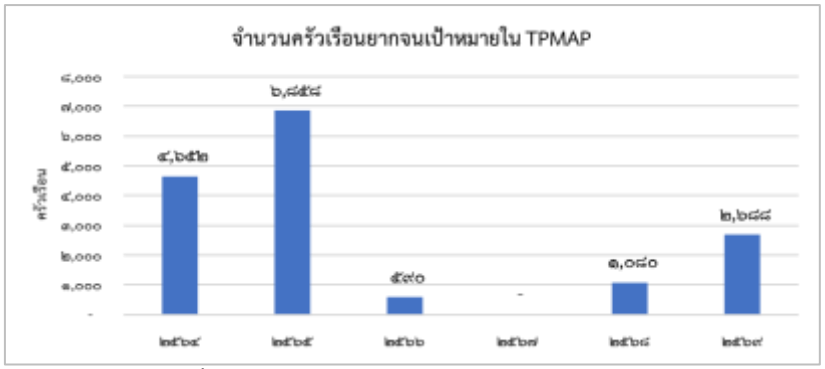

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ๒๕๖๙

๘.๑.๑๐ หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนและจำนวนครัวเรือนยากจนเป้าหมายใน TPMAP

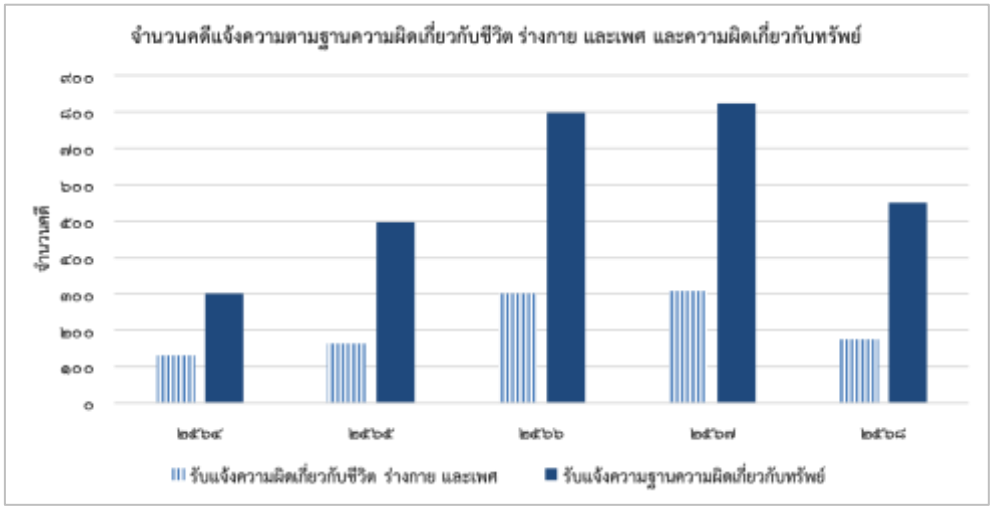

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ๒๕๖๙

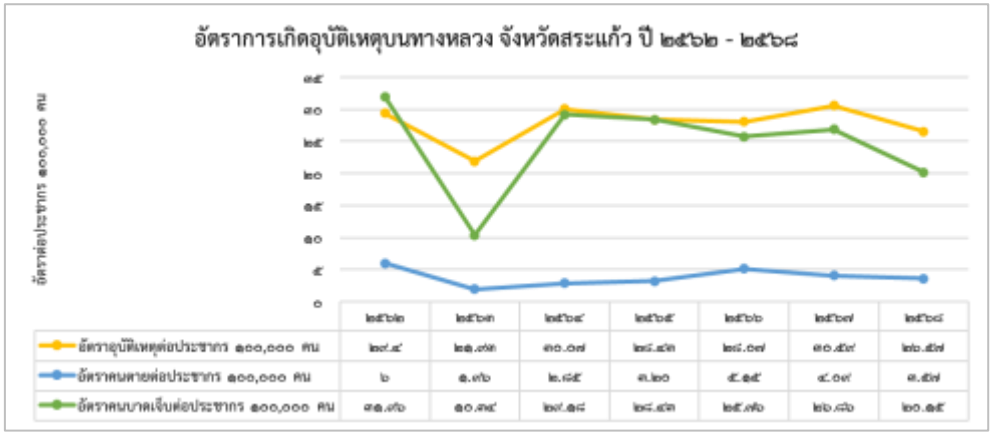
ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสระแก้ว, ๒๕๖๙

๘.๑.๑๑ จำนวนคดีแจ้งความตามฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ และความผิดเกี่ยวกับทรัพย์

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, ๒๕๖๙

๘.๑.๑๒ สถิติอุบัติเหตุจราจรของจังหวัดสระแก้ว

ที่มา : กรมทางหลวง, ๒๕๖๙

๘.๒ รายละเอียดข้อมูลผลการพัฒนาจังหวัดในด้านต่าง ๆ โดยนำเสนอผลตัวชี้วัดการพัฒนา หรือผลการดำเนินงานที่สำคัญ

ตัวชี้วัด	เป้าหมายช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐	ผลการพัฒนา	การวิเคราะห์	สถานะ
ระดับดัชนีความก้าวหน้าของคนเพิ่มขึ้นต่อปี (ค่าฐาน ปี ๒๕๖๔ = ๐.๖๒๓๘)	๐.๗๐	ปี ๒๕๖๖ = ๐.๖๓๔๐ ปี ๒๕๖๗ = ๐.๖๑๘๘	ค่าดัชนี HAI ของจังหวัดสระแก้วเพิ่มขึ้นจาก ๐.๕๘๕๒ ในปี ๒๕๖๐ เป็น ๐.๖๓๔๐ ในปี ๒๕๖๖ ก่อนลดลงเหลือ ๐.๖๑๘๘ ในปี ๒๕๖๗ ต่ำกว่าค่าฐานปี ๒๕๖๔ อยู่ ๐.๐๐๕๐ และยังต่ำกว่าเป้าหมาย ๐.๗๐ อยู่ ๐.๐๘๑๒ อีกทั้งปี ๒๕๖๗ ยังต่ำกว่าค่าระดับประเทศ ๐.๖๓๖๓ และค่าเฉลี่ยภาคตะวันออก ๐.๖๕๒๖ สะท้อนว่าความก้าวหน้าของคนในจังหวัดยังไม่สามารถรักษาแนวโน้มการเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง จึงควรเร่งยกระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตและวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยของ HAI เพื่อระบุมิติที่เป็นข้อจำกัดอย่างเฉพาะเจาะจง	ยังไม่บรรลุ
ร้อยละของอัตราการขยายตัวของ	ร้อยละ ๕	ปี ๒๕๖๕ = +๔.๕๘ ปี ๒๕๖๖ = -๑๑.๐๖ ปี ๒๕๖๗ = +๖.๘๑	เมื่อพิจารณา GPP ภาคเกษตรแบบปริมาณลูกโซ่ มูลค่าลดจาก ๗,๒๑๓ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๕ เหลือ	ยังไม่บรรลุ

ตัวชี้วัด	เป้าหมายช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐	ผลการพัฒนา	การวิเคราะห์	สถานะ
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรต่อปี (ค่าฐานปี ๒๕๖๔ = ร้อยละ +๑๐.๕๕)			๖,๔๑๕ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๖ หรือหดตัวประมาณร้อยละ ๑๑.๐๖ และเพิ่มเป็น ๖,๘๕๒ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๗ โดยขยายตัวร้อยละ ๖.๘๑ สะท้อนว่าภาคเกษตรมีความผันผวนและยังไม่สามารถรักษาการขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ ต่อปีได้อย่างต่อเนื่อง	
ร้อยละของอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวต่อปี (ค่าฐานปี ๒๕๖๕ = ร้อยละ ๒๕๘.๔๖)	ร้อยละ ๕	ปี ๒๕๖๖ = +๓๑.๖๑ ปี ๒๕๖๗ = +๗.๒๘ ปี ๒๕๖๘ = -๑๒.๖๕	มีการขยายตัวร้อยละ ๓๑.๖๑ ในปี ๒๕๖๖ และร้อยละ ๗.๒๘ ในปี ๒๕๖๗ แต่ไม่สามารถรักษาการเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง ประกอบกับเกิดสถานการณ์บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวยังคงลดลง ร้อยละ ๑๒.๖๕ ในปี ๒๕๖๘	ยังไม่บรรลุ
ร้อยละของอัตราการเติบโตของผู้เยี่ยมเยือนเพิ่มขึ้นต่อปี (ค่าฐานปี ๒๕๖๕ = ร้อยละ ๒๐๔.๕๓)	ร้อยละ ๑๐	ปี ๒๕๖๖ = +๓๑.๔๕ ปี ๒๕๖๗ = +๗.๑๓ ปี ๒๕๖๘ = -๑๓.๓๒	มีการขยายตัวร้อยละ ๓๑.๔๕ ในปี ๒๕๖๖ และร้อยละ ๗.๑๓ ในปี ๒๕๖๗ ในขณะที่ปี ๒๕๖๘ ลดลงร้อยละ ๑๓.๓๒ ซึ่งได้รับผลกระทบจากสถานการณ์บริเวณชายแดนไทย–กัมพูชา ส่งผลต่อบรรยากาศการท่องเที่ยวและการเดินทางข้ามแดนในพื้นที่	ยังไม่บรรลุ
ร้อยละของมูลค่าการค้าชายแดนที่เพิ่มขึ้นต่อปี (ค่าฐานปี ๒๕๖๕ = ร้อยละ +๑๙.๔๐)	ร้อยละ ๑๐	ปี ๒๕๖๖ = -๒๒.๑๑ ปี ๒๕๖๗ = +๑๓.๕๙ ปี ๒๕๖๘ = -๔๘.๑๕	มูลค่าการค้าชายแดนมีความผันผวนสูง โดยลดจาก ๑๓๑,๕๒๕.๕๒ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๕ เหลือ ๑๐๒,๔๕๑.๑๗ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๖ ก่อนเพิ่มเป็น ๑๑๖,๓๖๙.๔๔ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๗ และลดลงเหลือ ๖๐,๓๓๖.๖๘ ล้านบาทในปี ๒๕๖๘ เมื่อเทียบกับเป้าหมายเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี พบว่า บรรลุเฉพาะปี ๒๕๖๗ ขณะที่ปี ๒๕๖๖ และ ๒๕๖๘ ไม่บรรลุเป้าหมาย สะท้อนว่าการค้าชายแดนยังมีความผันผวนและมีความเสี่ยงต่อปัจจัยภายนอก จึงควรเร่งสร้างความยืดหยุ่นของระบบการค้าชายแดนโลจิสติกส์ และช่องทางการค้า	ยังไม่บรรลุ
ร้อยละของอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาขนส่งต่อปี (ค่าฐานปี ๒๕๖๕ = ร้อยละ+๗.๒๔)	ร้อยละ ๑๐	ปี ๒๕๖๖ = +๖.๓๘ ปี ๒๕๖๗ = +๒.๔๓	GPP สาขาการขนส่งและสถานที่เก็บสินค้าแบบปริมาณลูกโซ่เพิ่มจาก ๑,๐๐๘ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๔ เป็น ๑,๐๘๑ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๕ และมูลค่าสูงขึ้นเป็น ๑,๑๕๐ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๖ และ ๑,๑๗๘ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๗ คิดเป็นอัตราขยายตัวร้อยละ ๗.๒๔ ๖.๓๘ และ ๒.๔๓ ตามลำดับ ทั้งนี้ แม้มูลค่าที่แท้จริงเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง แต่อัตราการขยายตัวยังต่ำกว่าเป้าหมายร้อยละ ๑๐ ต่อปี และมีแนวโน้มชะลอลงเล็กน้อย	ยังไม่บรรลุ

หมายเหตุ

๑. ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๙

๒. มีข้อจำกัดด้านระบบติดตามประเมินผล ได้แก่ นิยามตัวชี้วัด หน่วยวัด ปีฐาน และแหล่งข้อมูลที่ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันในแต่ละปี ส่งผลให้การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์บางตัวชี้วัดไม่สามารถดำเนินการได้อย่างสมบูรณ์

ภาคผนวก ๑

รายการตรวจสอบการดำเนินการตาม
พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๕
จังหวัดสระแก้ว

การดำเนินการ	ดำเนินการแล้ว	ไม่ได้ดำเนินการ
๑) สำรวจความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดด้วยวิธีการ ดังต่อไปนี้ ☐ มอบให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ สถาบันการศึกษา หรือบุคคลอื่นใดทำการศึกษาสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัด ☑ มอบให้ฝ่ายเลขานุการ ก.บ.จ. ดำเนินการหรือร่วมกับหน่วยงานอื่นทำการศึกษาสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัด ☑ มอบให้ฝ่ายเลขานุการ ก.บ.จ. ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัด โดยการสำรวจผ่านระบบออนไลน์ ☐ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการของ ก.บ.จ. ขึ้นคณะหนึ่ง ทำหน้าที่ประสานงานเพื่อให้ได้ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัด ☐ ดำเนินการอื่นตามที่ ก.บ.จ. เห็นสมควร โดยดำเนินการ.....	✓	
๒) จัดประชุมหารือร่วมกันกับหัวหน้าส่วนราชการที่มีสถานที่ตั้งทำการอยู่ในจังหวัดหรือมีเขตอำนาจหน้าที่ในจังหวัดไม่ว่าจะเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาคหรือราชการบริหารส่วนกลาง หัวหน้าหน่วยงานที่เป็นรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่นของรัฐบรรดาที่มีสถานที่ตั้งทำการอยู่ในจังหวัดหรือมีเขตอำนาจหน้าที่ในจังหวัด ผู้บริหารท้องถิ่นทั้งหมดในจังหวัด รวมทั้งผู้แทนภาคประชาสังคม และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน เพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด ๒๐ ปี	✓	

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้อความดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ ทั้งนี้ได้แนบรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) มาพร้อมนี้ด้วย

ลงชื่อ .....

(นายปริญญา โพธิสัตย์)
ผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้ว

ภาคผนวก ๒

แบบรายงานการปรับเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด ๒๐ ปี

จังหวัดสระแก้ว

เหตุผลการปรับเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด ๒๐ ปี	ระบุ	เหตุผลความจำเป็นที่ขอปรับ
๑) การปรับเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด ๒๐ ปี ตามกรอบระยะเวลาการปรับเป้าหมายฯ ทุก ๕ ปี/ ตามหลักเกณฑ์ที่มีการปรับปรุงใหม่ ตาม มติ ก.น.บ.	☑	ปรับเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด ๒๐ ปี ตามกรอบระยะเวลาการปรับเป้าหมายฯ ทุก ๕ ปี /ตามหลักเกณฑ์ที่มีการปรับปรุงใหม่ ตาม มติ ก.น.บ. รวมถึงปรับปรุงให้เข้ากับบริบทสถานการณ์ปัจจุบันของจังหวัด
๒) การปรับเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด ๒๐ ปี ระหว่างปี กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ดังนี้		
๒.๑) การปรับยุทธศาสตร์ชาติ	☐	
๒.๒) การปรับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	☐	
๒.๓) การปรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	☐	
๒.๔) แผนระดับชาติอื่น ๆ	☐	
๒.๕) บริบทการเปลี่ยนแปลงใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่อย่างมีนัยสำคัญ	☐	

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้อความดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ ทั้งนี้ ได้แนบรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) มาพร้อมนี้ด้วย

ลงชื่อ .....

(นายปริญญา โพธิสัตย์)

ผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้ว

จังหวัดสระแก้ว